

MAK

Jon yansnjro qaji a anjam palontoqnej

¹ Qotei aqa Njiri Yesus Kristus aqa anjam bole e utruq na saqai.

² Nami Qotei na aqa Njiri Yesus endegsi minjej, “Ni que. E na ijo anjam maro tamo qarinyitqa a ni qa namoosim ino gam gereiyetmqas.

³ A wadau sawaq di tulan lelenoqnsim tamo ungasari nanqi endegsi minjroqngas, ‘Tamo Koba a bqajqa gam gereiyetiy. Aqa gam tingitetiy.’ ” Qotei a nami aqa Njiri degsi minjej. Onaqa aqa medabu o qaji tamo Aisaia a anjam di nenngrenyonaq soqnej.

⁴⁻⁵ Bunuqna Jon yansnjro qaji a wadau sawaq di brantej. Brantosiq dia tamo ungasari nanqi Qotei aqa anjam palontosiq minjroqnej. Tamo ungasari Judia sawaq di soqneb qaji nanqi ti Jerusalem qureq di soqneb qaji nanqi ti kalil Jon aqa areq gileq nabqa a na nanqi endegsi minjroqnej, “Ninqi are buliyibqa Qotei na nungo une kalil kobotetngwas. Amqa e na ninqi yansngwai.” Degsi minjreqnaqa nanqi na nanjo une kalil babteqnabqa Jordan yaq di yansnjroqnej.

⁶ Jon a wadau sawaq di soqnej di a ingi ingi saiqoji. Deqa a gara jugo kamel aqa jungum na gereiyo qaji di jugoqnsiqa alalag na singilatosiq laqnej. A ingi uyo saiqoji deqa a sis ti bisim qaq ti uyoqnej.

⁷ A Qotei aqa anjam palontoqnsiqa tamo ungasari nanqi endegsi minjroqnej, “Tamo Koba a bunuqna ijo qoreq na bqas. A tamo singila

koba. Ijo siŋgila aqa siŋgila ti keresai. Deqa e a kaŋgalyqajqa e tamo bolesai.

⁸ E ya na niŋgi yansŋgeqnum. Ariya Tamo Koba a bosimqa Mondor Bole aqa siŋgila na niŋgi yansŋwas.” Jon na tamo ungasari naŋgi anjam degsi minjroqnej.

Jon na Yesus yansej

⁹ Bati bei Yesus a Jon na yansqa marsiqa Nasaret qureq dena tigelosiqa Galili sawa uratosiq Jon aqa areq bej. Bonaqa Jon na Jordan yaq di yansej.

¹⁰ Yansonaqa a yaq na tigelosiqa tarosiq laŋ goge koqyonaqa laŋ waqej. Laŋ waqonaqa Qotei aqa Mondor a binon bulosiq aisiq Yesus aqa jejamuq di awoej.

¹¹ Awoonaqa laŋ goge dena Qotei na Yesus metonaqa aqa kakro quej. A endegsi minjnaq quej, “Ni ijo Anqro qujai. E ni tulaŋ qalaqalaimeqnum. E ni qa tulaŋ areboleboleibeqnu.”

Satan a bosiq Yesus walawalaiyoqnej

¹²⁻¹³ Onaqa Mondor a Yesus wadau sawaq osi gilsiq di uratonaqa bati 40 a di laqnej. Di laqnaqa Satan bosiq Yesus a une bei atqa marsiqa walawalaiyoqnej. Yesus a wagme juwan naŋgi ti soqneb. Sonabqa Qotei aqa laŋ anqro naŋgi bosib Yesus siŋgilatoqneb.

Yesus a Galili sawaq di aqa wau utru atej

¹⁴ Bati bei Jon a tonto talq di waiyonab sonaqa Yesus a olo Galili sawaq aiyej. Aisiq dia Qotei aqa anjam bole palontoqnej.

¹⁵ A endegsi maroqnej, “Qotei na aqa segi tamo ungasari naŋgi taqatnjrsim naŋgo Mandor Koba

sqajqa bati jojomqo. Deqa ningi are bulyosib Qotei aqa anjam bole nungo areqaloq di singilatij.”

Yesus na tamo qolqe nanqi metnjrnaq a dauryeb

¹⁶ Osiga Yesus a Galili ya agu kobaqujaq gilej. Gilsiq alile dia walweloqnsiga nam atej di Saimon aqa was Andru wo nanqi qe o qaji tamo soqneb deqa nanqi kakan waiyeq nab unjrej.

¹⁷ Unjrsiga minjrej, “Ningi aiyel e daurbij. Ningi qe o qaji tamo unub deqa ningi qe eqnub. Dego kere e wau engitqa ningi olo tamo oqnqab.”

¹⁸ Yesus a nanqi degsi minjrnaqa nanqi nanjo kakan uratosib Yesus dauryeb.

¹⁹ Onaqa Yesus a olo walwelosiq gilokiñalayosiqa Sebedi aqa niri Jems aqa was Jon wo nanqi aiyel qobun miligiq di kakan branjo qandimeq nabqa unjrsiga metnjrej.

²⁰ Metnjrnaqa nanjo abu Sebedi wau tamo ti qobun miligiq di sonabqa nanqi uratnjrsib Yesus dauryeb.

Yesus a tamo bei aqaq dena mondor uge wiyetej

²¹ Onaqa Yesus aqa angro nanqi ti walwelosib gilsib Kaperneam qureq di branteb. Brantosib sonabqa Juda nanjo yori batiej. Deqa Yesus a Juda nanjo Qotei tal miligiq gilsiga Qotei aqa anjam palontosiq minjroqnej.

²² Aqa anjam palontej di singila ti. Dal anjam qalie tamo nanjo anjam maroqneb de ti keresai. Yesus a segi anjam di aqa abu. Aqa anjam dena dal anjam qalie tamo nanjo anjam tulan bunyoqnej. Deqa tamo ungasari nanqi Yesus aqa anjam di qusib tulan prugeb.

²³ Bati di tamo bei mondor uge na ojeq qaji a Qotei tal miligiq di awesoqnej. Deqa a Yesus unsiqa tulan lelenosiqa minjej,

²⁴ “O Yesus Nasaret qaji tamo, ni iga kiyergwa-
jqa bonum? Ni iga padaltgwa bonum e? E ni qalie.
Ni Qotei aqa Tamo Boledamu. Ino jejamuq di une
bei saiqoji.”

²⁵ Onaqa Yesus na mondor uge di nirin²⁵tosiq
minjej, “Ni medabu getentosim tamo di uratosim
ulan.”

²⁶ Degsi minjnaqa mondor uge dena tamo di
kunjimyosiqa tulan lelenosiqa a uratosiq ulanej.

²⁷ Onaqa tamo un²⁷gasari nan²⁷gi Yesus aqa man²⁷wa
di unsibqa nan²⁷gi tulan prugosib segi segi maro-
qneb, “Yesus a tamo kiyero? A anjam bunuj
mareqnu. Aqa anjam bunuj di sin²⁷gila ti mareqnu.
A segi anjam di aqa abu. Agi a na mondor uge
nan²⁷gi minjreqnaqa nan²⁷gi aqa anjam dauryosib
jaraiyeq²⁷nub.”

²⁸ Tamo un²⁸gasari nan²⁸gi deqsib maroqneb. Osib
nan²⁸gi walwelosib Galili sawa keretosib Yesus aqa
man²⁸wa deqa sa²⁸oqnsib laqneb.

Yesus na Pita aqa mimibe boletej

²⁹ Onaqa Yesus aqa an²⁹gro nan²⁹gi ti Qotei tal
uratosib Saimon Andru wo nan²⁹go tal gogeteb.
Jems Jon wo nan²⁹gi koba na tal gogeteb.

³⁰ Tal gogetosibqa Saimon aqa mimibe
makobaiyonaq jejamu tulan kan³⁰kanyonaqa
neiesonaq uneb. Deqa Yesus aqa an³⁰gro nan³⁰gi na
Yesus minjeb, “Ni na un³⁰a di boletqa kere e?”
Onaqa minjrej, “Od, e na boletqa kere.”

³¹ Degsi minjrasiqa uña maiyej qaji aqa areq gilsiq a ban ojsiq a tigeltej. Tigeltonaqa aqa je-jamu kan kan di koboonaqa a tigelosiq a nan gi in gi goiyetnjrej.

Yesus a tamo un gasari garg ekoba nan gi boletnjro-qnej

³² Sen aiyeqnaqa qure deqaji tamo un gasari ma utru segi segi so qaji nan gi ti mondor uge uge na ojeleno qaji nan gi ti nan go was nan gi na joqoqnsib Yesus aqa areq boqneb.

³³ Boqnsib Yesus soqnej qaji tal meq di ko-rooqneb.

³⁴ Onaqa Yesus na tamo un gasari kalil ma ti so-qneb qaji nan gi boletnjroqnej. Osiqa mondor uge nan gi dego winjroqnej. Mondor uge nan gi di Yesus qa qalieeb deqa nan gi aqa ñam ubtqa mareqnab a na nan gi saidnjroqnej.

Yesus a Galili sawaq di Qotei aqa anjam mare mare laqnej

³⁵ Onaqa nobqolo ambru Yesus na tamo un gasari nan gi alelnjrasiqa wadau sawaq gilsiq a dia Qotei pailyoqnej.

³⁶⁻³⁷ Pailyeqnaqa aqa an gro nan gi Saimon koba na a qa ñamosib gilsib itosib minjeb, “Tamo un gasari kalil nan gi ni qa ñameq nub.”

³⁸ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Nin gi tige-labqa iga qure qureq giloqnsimqa dia Qotei aqa anjam palontoqnsim tamo un gasari nan gi minjro-qnqom. E wau di yqajqa deqa mandamq aiyem.”

³⁹ Degsi minjrasiqa walweloqnsiq a qure qure kalil Galili sawaq di brantoqnsiq a Juda nan go Qotei tal miligiq giloqnsiq a Qotei aqa anjam

palontoqnsiq minjroqnej. Osiqa mondor uge uge nanği winjreqlaqa nanği na tamo unğasari nanğoq dena jaraiyoqneb.

Yesus a tamo yu na aqa jejamu ugeelenej qaji di boletej

⁴⁰ Onaqa tamo bei yu na aqa jejamu ugeelenej qaji a Yesus aqa areq bosıqa aqa sıngaq di sınga pulutosıqa pailyosıq minjej, “O Tamo Koba, ni e boletbqa are soqnımqa e boletbe.”

⁴¹ Onaqa Yesus na tamo di aqa yu unsıqa a qa dulosıqa bañ waiyosıq ojej. Ojsıqa minjej, “E ni boletmqa are unu. Deqa ino jejamu olo boleeme.”

⁴² Onaqa bati qujai deqa aqa yu kalil mosoosıq aqa jejamu boleej.

⁴³ Onaqa Yesus a sıngıla na minjej, “Ni tigelosım gile.

⁴⁴ Ino jejamu boleqo deqa ni tamo qudei nanği minjraim. Ni gilsım ino jejamu atra tamo osoryosım atraiyqajqa inği inği Moses a nami marej qaji di osım Qotei atraiye. Yımqa tamo unğasari nanği ni numсіб marqab, ‘Bole, ino jejamu boleqo.’ ”

⁴⁵ Onaqa a gilsıqa ariya a Yesus aqa anjam di dauryosai. Yesus na boletej deqa a anjam mare mare laqnaqa tamo unğasari tulan gargekoba nanği quekriteb. Deqa Yesus a segitosıqa gilsıq wadau sawaq di soqnej. Tamo unğasari nanği a jujunyaib deqa a qure beiq di brantosaiyoqnej. A wadau sawaq di sonaqa tamo unğasari tulan gargekoba nanği qure qure kalilq dena tigelosısib aqa areq belenjoqneb.

2

Yesus a tamo bei jejamu laiyej qaji di boletej

¹ Bati bei Yesus a olo Kaperneam gilsiq di sonaqa qure deqaji nanği endegsib queb, “Yesus a gago qureq olo bqo. A talq di unu.”

² Deqa tamo unğasari gargekoba nanği bosib siranmeq di jujunonabqa Yesus a Qotei aqa anjam palontosiq minjroqnej.

³ Onaqa tamo qolqe nanği na tamo bei jejamu laiyej qaji a saperaq di atsibqa qoboiyosib Yesus aqa talq osi beb.

⁴ Osi bosib nam ateb di tamo unğasari gargekoba nanği siranme junonab unjreb. Deqa nanği Yesus aqa areq gilqa keresaiinjrnaqa tal quraq oqsib goge na waqtosibqa tamo sapera qoji gulaintosib ura uratonab Yesus aqa areq aiyej.

⁵ Onaqa Yesus a nanço areqalo unej di nanço areqalo qujai Yesus na tamo jejamu laiyej qaji di boletqa kere. Degsi unsiq deqa tamo di minjej, “O ijo anğro, ino une kalil e na kobotetmonum.”

⁶ Onaqa dal anjam qalie tamo qudei warum dia awesoqneb qaji nanği Yesus aqa anjam di qusibqa nanço areqalo na mareb,

⁷ “Yesus a kiyaaqa anjam degsi março? A Qotei misilinyqo. Yai na tamo nanço une kobotqa kere? Qotei a segi qujai.”

⁸ Nanği degsib are qaleqnabqa Yesus a nanço areqalo di qalieosiq minjrej, “Ninği kiyaaqa areqalo di onub?”

⁹ Anjam kiye e na tamo jejamu laiyo qaji di minjitqa ninği qusib e qa poingwas? ‘Ino une kalil

e na kobotetmonum,' anjam de kiyo, 'Ni tigelosim ino sapera osim walwel,' anjam de kiyo?

¹⁰ Ariya e segi Tamo Angro. E mandamq endi singila ti unum deqa e na tamo nanjo une kobotet-njrqa kere. Nn̄gi degsi poingwajqa deqa e na tamo di boletqai." Yesus a nan̄gi degsi minjrsiqa tamo jejamu laiyej qaji di koqyosiqa minjej,

¹¹ "E ni mermqai. Ni tigelosim ino sapera osim ino talq gile."

¹² Degsi minjnaqa aqa jejamu boleanaqa a tigelosiq aqa sapera osiq tamo ungasari kalil nanjo namdamuq di walwelosiq gilej. Onaqa tamo ungasari kalil nan̄gi Yesus aqa man̄wa di unsibqa nan̄gi tulan̄ prugugetosib Qotei aqa ñam soqtosib mareb, "Man̄wa iga endego unonum di kumbra tulan̄ bei. Tamo bei na man̄wa deqaji bei yeqnaq iga nami unosaioqnem."

Yesus na Livai minjej, "Ni e daurbe"

¹³ Onaqa Yesus a olo alile ainaqa tamo ungasari gargekoba nan̄gi bosib aqa areq di koroonaqqa a na Qotei aqa anjam palonteqnaq nan̄gi quoqneb.

¹⁴ Dena walwelosiq takis o qaji tamo bei aqa ñam Livai a takis o talq di awesonaq gilsiq itej. A Alfias aqa njiri. A itosiq minjej, "Ni e daurbe." Degsi minjnaqa a tigelosiq Yesus dauryej.

¹⁵ Onaqa bati bei Yesus aqa angro nan̄gi ti Livai aqa talq gilsib awoosib in̄gi uyoqneb. Nan̄gi segi sai. Une tamo ti takis o qaji tamo ti gargekoba nan̄gi dego koba na Yesus dauryosib Livai aqa talq di awoosib Yesus aqa angro nan̄gi ti in̄gi uyoqneb.

¹⁶ Onaqa Farisi qudei nanği bosib Yesus a une tamo ti takis o qaji tamo ti nanği koba na inği uyeqñab unjrsibqa Yesus aqa anğro nanği minjreb, “Yesus a kiyaaqa une tamo ti takis o qaji tamo ti nanği koba na inği uyeqñub?”

¹⁷ Onaqa Yesus a Farisi nanço anjam di qusiqa minjrej, “Tamo ma saiçoji nanği yu qanğra tamo aqaq gilosaieqñub. Tamo ma ti nanği segi yu qanğra tamo aqaq gileqñub. Tamo bei a marqas, ‘E tamo bole. E une saiçoji.’ E tamo deqaji nanği metnjrit ijoq bqajqa deqa mandamq aiyosai. Tamo a marqas, ‘E une ti.’ E tamo deqaji nanği metnjrit ijoq bqajqa deqa mandamq aiyem.”

Yesus a qurienğ qa anjam marej

¹⁸ Bati bei Jon aqa anğro nanği ti Farisi nanği ti inği uratoqnsib quriençoqneb. Deqa nanği Yesus aqa areq bosib minjeb, “Jon aqa anğro nanği inği uratoqnsib quriençeñub. Farisi nanço anğro nanği dego inği uratoqnsib quriençeñub. Ariya ino anğro nanği kiyaaqa quriençosaieqñub?”

¹⁹ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Tamo bei a uña ban ojqa bati qa aqa was nanği ti soqñibqa nanği quriençab e? Sai.

²⁰ Bunuqna nanço was a nanği uratnjrimqa bati deqa nanği quriençoqnsib sqab.

²¹ “Tamo bei a gara jugo bunuj osim dena mutu gentosim gara jugo sari brançoq di qandimqa keresai. Degsi qandimqas di bunuqna a na gara jugo sari di yansimqa gara mutu bunuj a kiñalaosim gara jugo sari di uratim branğ qelikobaqas.

²² Tamo bei a wain bunuj osim ya nobu sariq di qamqa keresai. Ya nobu sari di nami kanğrañosiq

singilaej deqa a wain bunuj qamimqa wain a didiqosim ya nobu sari paratosimqa wain bilenjosim mandamq aiqas. Ya nobu a dego ugeqas. A wain bunuj osim ya nobu bunujq di qamqas di kere.”

Yesus a segi yori bati aqa Tamo Koba

²³ Yori bati bei Yesus aqa angro nanqi ti wau ambleq na giloqnsibqa aqa angro nanqi bem sum gei elenjoqnsib uye uye giloqneb.

²⁴ Nanqi degsib gileq nabqa Farisi qudei nanqi bosib unjrsibqa Yesus minjeb, “Ino angro nanqi kiyaaq kumbra degyeq nub? Yori bati qa kumbra degyo di getento koba.”

²⁵ Onaqa Yesus na kamba Farisi nanqi minjrej, “Nami Devit aqa wau tamo ti nanqi mamnjrnaqa kumbra yeb qaji di ninqi buk miligiq di sisiyosai kiyo?

²⁶ Abiatar a atra tamo gate sonaqa bati deqa Devit a atra tal miligiq gilsiq Qotei atraiyqajqa bem uysiq aqa wau tamo nanqi dego anainjrnaq uye b. Bem di getento. Di atra tamo nanjo segi uyqajqa bem. Devit a degyej di a dal anjam grotej. Ariya a Qotei aqa namgalaq di une saiqoji. Ninqi anjam di sisiyosai kiyo?”

²⁷ Osiqa minjrej, “Qotei a yori bati qa are qalsiq tamo nanqi atosai. A tamo nanqi qa are qalsiq yori bati atej.

²⁸ E Tamo Angro. Deqa e segi na yori bati taqatejunum. E segi yori bati aqa Tamo Koba.”

3

Yori bati qa Yesus a tamo ban qandamyey qaji di boletej

¹ Olo yori bati bei Yesus a Juda nango Qotei tal miligiq gilsiqqa tamo bei ban qandamyey qaji a di sonaq unej.

² Onaqa Farisi nanği Yesus koqyoqneb. Nanği are qaleb, “Yesus a yori bati qa tamo di boletqas kiyo? Yimqa minjqom, ‘Ni na yori bati gro-tonum.’ ” Deqa nanği Yesus koqyoqneb.

³ Onaqa Yesus a tamo ban qandamyey qaji di minjej, “Ni tigelosim au.”

⁴ Degsi minjnaqa a tigelosiqqa Yesus aqa areq gileqnaqa Yesus na Farisi nanği nenemnjrej, “Iga yori bati qa kumbra bole yqom kiyo kumbra uge yqom kiyo? Tamo bei a padalqa laqnimqa iga na aqaryaiyonam a bole sqas di kere kiyo iga na uratonam a padalqas di kere kiyo? Dal anjam a kiyersi marqo? Ningi na merbiy.” Onaqa Farisi nanği kamba olo anjam bei Yesus minjosai. Nanği mequmesoqneb.

⁵ Nango are getenjnresoqnej deqa Yesus a nanği koqnjrej. Osiqa nanği qa minjin oqetonaqa tamo ban qandamyey qaji di minjej, “Ni ino ban waiy.” Degsi minjnaqa aqa ban waiyonaq boleej.

⁶ Onaqa Farisi nanği Qotei talq dena oqedosib Herot aqa wau tamo nanği ti koba na koroosib nanği kiyersib Yesus qalib moiqajqa deqa qairo-qneb.

Tamo unğasari gargekoba nanği Yesus daury-oqneb

7-8 Onaqa Yesus aqa angro nanği ti tigelosib tamo unğasari kalil nanği uratnjrsib alile aisib di soqneb. Bati deqa tamo unğasari tulañ gargekoba nanği endegsib queb, “Yesus a mañwa gargekoba yeleneqnu.” Degsib qusibqa Yesus dauryosib alile aisib aqaq di korooqneb. Galili sawa nanği ti Judia sawa nanği ti Jerusalem qure nanği ti Idumia sawa nanği ti qure kalil Jordan ya taqal beiq di soqneb qaji nanği ti Tair qure ti Saidon qure ti nanği kalil belenosib Yesus aqaq di korooqneb.

9 Onaqa Yesus na aqa angro nanği endegsi minjrej, “Qobuñ bei atib soqnem. Tamo unğasari nanği bosib e jujunbaib deqa e qobuñ gogetosiy di awoqai.” Onaqa aqa angro nanği qobuñ bei atnab soqnej. Nanği degyeb. Di kiyaaqa?

10 Yesus a nami tamo unğasari gargekoba nanği boletnjroqnej. Deqa tamo ma ti kalil nanği aqa areq boqnsibqa nanço bañ aqa jejamuq di atqa maroqnsib a jujunyoqneb.

11 Tamo mondor uge uge na ojeleno qaji nanği dego Yesus aqa areq boqneb. Boqnsibqa mondor uge nanği na Yesus unoqnsib aqa sinğaq di sinğa pulutoqnsib lelenoqnsib minjoqneb, “Ni Qotei aqa Niri.”

12 Degsib minjeqnabqa a nanği sinğila na said-njroqnsiq minjroqnej, “Ninği ijo ñam ubtosib maraib.”

Yesus a tamo 12 nanği giltnjrej

13 Onaqa Yesus a dena walwelosiqa manaq oqej. A endegsi are qalej, “E na tamo qudei giltnjritqa nanği e koba na laqnsibqa ijo wau ojoqnqab.” A

degsi are qalsiqa manaq oqsiq dia tamo qudei nanği metnjrnaqa aqa areq beb.

¹⁴ Bonabqa a na tamo 12 nanği giltnjrej. Nanği a ombla sqajqa deqa ti a na nanği qariñnjrimqa nanği aqa anjam mare mare laqajqa deqa ti nanği giltnjrej.

¹⁵ Nanği na mondor uge uge tamo unğasari nanğojejamuq dena winjrqaajqa deqa ti nanği giltnjrej.

¹⁶ Tamo 12 giltnjrej qaji nanğojenam agiende. Bei Saimon. Yesus na aqa ñam bei Pita waiyej.

¹⁷ Bei Sebedi aqa njiri Jems aqa was Jon wo. Nanğojenam bei Yesus na Boanerges wainjrej. Ñam di aqa damu, “Tamo kola bul.”

¹⁸ Ariya Andru Filip wo. Bei Bartolomyu Matyu wo. Bei Tomas. Bei Alfias aqa njiri Jems. Bei Tadius. Bei Saimon agi Rom nanği winjrqaajqa maroqnej qaji.

¹⁹ Ariya bei Judas Iskariot agi bunuqna Yesus osiqa jeu tamo nanğojebanğ di atej qaji.

Tamo qudei nanği maroqneb, “Yesus a Belsebul aqa siñgila na waueqnu”

²⁰ Onaqa Yesus a tal bei gogetosiq di sonaqa tamo unğasari gargekoba nanği olo bosib koroqneb. Deqa aqa anğro nanği ti inği uyqa bati saiinjrej.

²¹ Yesus aqa was nanği aqa ai koba na degsib qusibqa Yesus oqajqa marsib qure deq gileb. Nanği maroqneb, “Yesus a nanariqo kiyo?”

²² Onaqa dal anjam qalie tamo qudei Jerusalem dena beb qaji nanği Yesus yomuiyoqnsib maroqneb, “Mondor uge nanğojegate koba Belsebul a

Yesus aqa jejamuq di unu. Singila dena Yesus na mondor uge nanği winjreqnu.”

²³ Onaqa Yesus a nanği metnjrnaqa aqa areq bonabqa yawo anjam bei endegsi minjrej, “Satan na aqa segi mondor uge nanği kiyersim winjrqas? Di keresai.

²⁴ Tamo nanği qure qujaiq di unub qaji nanği segi poaiyelosib qotqab di nanği koba na geregere sqa keresai.

²⁵ Tamo nanği tal qujaiq di unub qaji nanği segi poaiyelosib qotqab di nanği dego koba na geregere sqa keresai.

²⁶ Dego kere Satan na aqa segi mondor uge nanği jeutnjrsim winjrqas di aqa singila koboosim aqa wau ulonqas.

²⁷ “Tamo bei a tamo singila koba bei aqa tal gogetosim aqa ingi ingi kalil bajinqa keresai. A mati tamo singila di sil na tontim soqnimqa di aqa ingi ingi kalil bajinqas. Tontqasai di aqa ingi ingi bajinqa keresai.

²⁸ “E bole mernğwai. Tamo unğasari nanğo une kalil Qotei na kobotetnjrqas. Tamo unğasari nanği misilinj anjam mareqnub une di dego Qotei na kobotetnjrqas.

²⁹ Ariya tamo a Mondor Bole misilinyqas une di Qotei na kobotqasai. Une di tamo aqa jejamuq di gaigai sqas.”

³⁰ Yesus na dal anjam qalie tamo nanği anjam degsi minjrej. Di kiyacaq? Nanği maroqneq, “Yesus a mondor uge ti.”

Yesus a marej, “Ijo ai ijo was nanği tal qabe?”

³¹ Onaqa Yesus aqa was nanği aqa ai koba na bosib tal oqeğ di tigeleb. Yesus a warum miligiq di sonaqa nanği oqeğ di tigelosib tamo qudei minjreb, “İga Yesus qa bonum. Deqa niği a minjib endeq bem.”

³² Onaqa tamo uņasari Yesus aqa areq di awesoqneb qaji nanği na Yesus minjeb, “İno was nanği ino ai ombla na ni qa bonub agi oqeğ di tigelejunub.”

³³ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “İjo ai ijo was nanği tal qabe?”

³⁴ Degsi minjrısqıa tamo uņasari aqa areq di awesoqneb qaji nanği koqnjrısqıa minjrej, “Ningi segi ijo ai ijo was nanği.

³⁵ Ninci quiy. Tamo a Qotei aqa areqalo dauryoqnqas di a ijo was bole. A ijo jaja bole. A ijo ai bole.”

4

Yesus a saga yago qa yawo anjam marej

¹⁻² Onaqa Yesus a olo alile ainaqa tamo uņasari tulağ gargekoba nanği bosib aqağ di koroonabqa a sasalosıqa qobuğ bei gogetosıq di awoej. Awoosıqa tamo uņasari kalil nanği alile di sonabqa a na yawo anjam gargekoba minjroqnej.

A na yawo anjam bei endegsi minjrej,

³ “Ninci quiy. Tamo bei a gılsıqa aqa iği wauq di saga yago breiyelenej.

⁴ Breiyonaqa jagwa na saga yago qudei puyonaqa gam qalaq aiyeleneb. Ainabqa qebari nanği bosib uyekriteb.

⁵ Saga yago qudei mandam lanjaq di aiyeleneb. Mandam di guma meniņ ti. Gogeq di mandam kiņala. Deqa saga yago aiyelenosib urur oqoqujateb.

⁶ Nanęo jirim tulaņ guma aiyosai deqa sen oqsiq kaņkaņonaqa naņgi laosib moreņeb.

⁷ Saga yago qudei sil luwit ambleq di aiyeleneb. Dena oqeb qaji sil luwit na dego dauryosiq oqsiq kabutnırnaq geitosai.

⁸ Saga yago qudei mol mandam boledamuq di aiyeb. Di aisib oqoboledamuyosib gei tulaņ gargekoba ateleneb. Qudei 30. Qudei 60. Qudei 100.”

⁹ Yesus na tamo uņgasari naņgi yawo anjam degsi minjrısiq koboonaqa olo endegsi minjrej, “Tamo a dabkala ti sqas di a ijo anjam endi geregere quem.”

Yesus a kiyaqa tamo uņgasari naņgi yawo anjam minjroqnej?

¹⁰ Onaqa Yesus na tamo uņgasari naņgi uratnır-sıqa a kiņala qalaq gilsıqa a segi sonaqa aqa aņgro 12 naņgi ti tamo qudei a dauryosib laqneb qaji naņgi ti aqa areq bosıbqa aqa yawo anjam di aqa utru geregere qalieqajqa deqa nenemyeb.

¹¹ Nenemyonabqa a na kamba endegsi minjrej, “Qotei na aqa segi tamo uņgasari naņgi taqatnırsim naņgo Mandor Koba sqas. Anjam di aqa utru uliejunu. Di Qotei na babtımqa ijo aņgro niņgi segi utru qalieqab. Ariya tamo uņgasari qala qalaq di unub qaji naņgi yawo anjam segi minjroqņqai.

¹² Deqa naņgi ņam atoqņqab di ijo anjam aqa damu unsib poinjrqsai. Naņgi dab atoqņqab di

ijo anjam aqa utru quqwasai. Osib poinjrqasai dego. Deqa nanği are bulyosib Qotei aqaq bqa keresai. Deqa Qotei a nanğo une kobotetnjrqasai.”

Saga yago qa yawo anjam aqa utru Yesus na babtej

¹³ Osiqa Yesus a olo aqa anğro nanği endegsi minjrej, “Saga yago qa yawo anjam maronum di aqa utru niŋgi poiŋgosai e? Dego di niŋgi kiyersib ijo yawo anjam kalil qa poiŋgwas?

¹⁴ Tamo a saga yago breiyej di a Qotei aqa anjam breiyej.

¹⁵ Saga yago qudei gam qalaq ainabqa qebari nanği bosib uyekriteb di aqa utru endegsi unu. Tamo qudei nanği Qotei aqa anjam quqwab. Ariya anjam di nanğo are miligiq di soqnimqa Satan a urur bosim anjam di olo yainjrqas. Qotei na nanğo are miligiq di anjam di atej ariya Satan a bosim olo yainjrqas.

¹⁶ Saga yago qudei mandam lanjaq di aiyeb qaji di aqa utru endegsi unu. Tamo qudei nanği Qotei aqa anjam qusib tulaŋ areboleboleinjrimqa anjam di oqujatosib nanğo areq atqab.

¹⁷ Ariya anjam di nanğo are miligiq tulaŋ guma aiyosai. Deqa sokiñala Qotei aqa anjam gotraŋyo qaji tamo qudei na bosib nanği gulbe enjrsib ugeugeinjrqab. Yimqa nanğo areqalo Yesus qa siŋgilateqñub qaji di nanği olo ulontqab.

¹⁸⁻¹⁹ Saga yago qudei sil luwit ambleq di aiyeb qaji di aqa utru endegsi unu. Tamo qudei nanği Qotei aqa anjam qusibqa ariya bunuqna nanği olo mandam qa iŋgi iŋgi qa are koba qaloqnsib ñoro koba oqñqajqa are prugnjroqñqas. Yimqa

kumbra dena nanġi gisaṅnjrsim Qotei aqa anjam nanġo are miligiq di tentim loumqas. Saga yago uge nanġi gei bole atosaeqñub dego kere.

²⁰ Saga yago qudei mol mandam boledamuq di aiyeb qaji di aqa utru endegsi unu. Tamo qudei nanġi Qotei aqa anjam qusib nanġo are miligiq di geregere ojsib siṅilatqab. Deqa Qotei aqa anjam di nanġo are miligiq di saga bul tulaṅ kobaqas. Qudei 30. Qudei 60. Qudei 100.”

Tamo bei a lam qatrentosim puloṅamqa guwe na kabutqasai

²¹ Osiqa Yesus a olo minjrej, “Tamo bei a lam qatrentosim puloṅamqa guwe na kabutqasai. Bi-jal surumq di atqasai. Boleq di gaintim warum suwaṅesqas.

²² Dego kere kumbra kalil uliejunu qaji di Qotei na boleq atqas. Kumbra kalil kabuejunu qaji di dego Qotei na babtqas.

²³ Tamo a dabkala ti sqas di a ijo anjam endi geregere quem.”

²⁴ Osiqa Yesus a olo minjrej, “Anjam niṅgi queqñub qaji di geregere quoqñiy. Niṅgi geregere quoqñab kere dego Qotei a kamba powo enġoqñqas. Osim olo powo tulaṅ koba enġoqñqas.

²⁵ Tamo a powo ti sqas di Qotei na powo olo yimqa a powo koba oqas. Ariya tamo a powo ti sqasai di powo kiñala aqaq di unu qaji di Qotei na olo yaiyim a laṅa sqas.”

Saga yago nanġi segi oqeleneqñub

²⁶ Osiqa Yesus a olo marej, “Qotei na aqa segi tamo uṅgasari nanġi taqatnjrsim nanġo Mandor

Koba sqas. Kumbra di tamo bei a saga yago breiyeqnu dego kere.

²⁷ Tamo di a qolo ñeioqnsiqa nobqolo a olo tigeloqnsiqa walweleqnu. A kumbra degyeqnaqa saga yago nañgi segi kokitoqnsibqa oqeleneqnub. Saga yago nañgi kiyersib oqeleneqnub di tamo a qaliesai.

²⁸ Mandam a segi waueqnaqa saga yago nañgi kokitoqnsibqa bañgateqnub. Dena sotoqnsibqa geitoqnsibqa melieqnub.

²⁹ Meli sau bqo deqa tamo di a bosim serie na giñgeñyosim oqas.”

Sis yago qa yawo anjam

³⁰ Osiqa Yesus a olo marej, “Qotei na aqa segi tamo ungasari nañgi taqatñrsim nañgo Mandor Koba sqas. Kumbra di aqa utru niñgi geregere poiñgwajqa deqa yawo anjam bei endegsi merñgwai.

³¹⁻³² Kumbra di tamo bei na sis yago osiq aqa wauq di yagej dego kere. Sis yago nañgi tulañ kiñilala kas yago bul. Ingi ingi qudei nañgo yago kokba yala. Sis yago nañgi tulañ kiñilala. Ariya sis yago di tamo bei na osim aqa wauq di yagimqa bunuqna a oqsim tulañ kobaqujaqas. Osim ñam qudei bunñrsim dani kokba atelenqas. Amqa qebari nañgi bosib aqa waburq di awoelenqab.”

Yesus a yawo anjam gargekoba maroqnej

³³ Yesus na tamo ungasari nañgi yawo anjam gargekoba deqaji minjroqnej. Nañgi aqa yawo anjam quqwa kere deqa a degsi minjroqnej.

³⁴ A anjam bei minjrosaiqnej. Yawo anjam segi minjroqnej. Olo segitoqnsiqa aqa segi angro

nanġi yawo anjam aqa utru geregere plaltosiq minjroqnej.

Yesus a jagwa ti ya korkor ti anjam minjrnaq laeb

³⁵ Onaqa bilaqtonaqa Yesus na aqa anġro nanġi endegsi minjrej, “Iga gilsim ya agu taqal beiq di brantqom.”

³⁶ Degsi minjrnsiqa nanġi koba na tamo unġasari kalil nanġi uratnjrsibqa qobun na gileq nabqa tamo qudei nanġi dego nanġo qobun osib Yesus dauryosib giloqneb.

³⁷ Yesus aqa anġro nanġi ti qobun na gileq nabqa jagwa tulaġ koba tigelosiq ya korkortosiqa qobun qaloqnsiqa morman miligiq aiyeqnaqa ya maqej.

³⁸ Yesus a nami qobun bunuq di gate kulun atsiqa n̄eisiq qambumtej. Deqa aqa anġro nanġi tulaġ ulaugetosib aqa areq bosib dudumyosib minjeb, “O Qalie Tamo, iga padalqa laqnum. Ni deqa are qalosai kiyo?”

³⁹ Onaqa Yesus a tigelosiqa jagwa ti ya ti siġila na minjrej, “Niġi laoiy.” Minjrnaqa jagwa laej. Ya dego maninej.

⁴⁰ Onaqa Yesus na aqa anġro nanġi endegsi minjrej, “Niġi kiyafa ulaosib e qa yala poingosai?”

⁴¹ Onaqa aqa anġro nanġi olo tulaġ ulaugetosib segi segi maroqneb, “Yesus a tamo kiyero deqa jagwa ti ya ti minjr qoqa aqa anjam qusib laonub?”

5

Yesus a tamo bei aqa jejamuq na mondor uge gargekoba winjretej

¹ Onaqa Yesus aqa anğro nanđi ti qobuñ na gilsib ya agu taqal beiq di brantosib Gerasa sawaq di tiryeb.

² Tiryosib Yesus a qobuñ uratosiq mandamq ainaqa tamo bei a tamo sub ato sawaq dena brantosiq Yesus aqa areq bej. Tamo di a mondor uge uge na ojeleno qaji.

³ A bati gaigai tamo sub ato sawaq di ñeioqnej. A tamo siñgila koba. Tamo bei na a ojqa keresai. Sil kokba na a tontqa keresai dego.

⁴ Bati gargekoba tamo qudei nanđi aqa siñga ti bañ ti sil kokba na tonteqnabqa a olo kukoqyoqnej. Tamo bei na a ojqa keresai bole sai.

⁵ A bati gaigai qolo ti qanam ti tamo sub ato sawaq di tulañ lelenoqnsiqa aqa segi jejamu meniñ na pupoiyoqnej. A manaq di dego kumbra di yoqnej.

⁶⁻⁸ Deqa a isaq na ñam atsiqa Yesus unsiqa urur ti aqa areq bosiq aqa siñgaq di siñga pulutej. Onaqa Yesus na mondor uge di minnej, “O mondor uge, ni tamo di uratosim ulañ.” Degsi minjnaqa mondor uge dena tulañ lelenosiqa siñgila na pailosiq Yesus minnej, “O Yesus, Qotei Goge Koba aqa Niri, ni e kiyerbqajqa bonum? E Qotei aqa ñam na ni mermqai, ni e jaqatin ebaim.”

⁹ Onaqa Yesus na mondor uge di nenemyej, “Ino ñam yai?” Degsi nenemyonaqa minnej, “Ijo ñam Qoto Tamo Gargekoba. Iga mondor tulañ gargekoba tamo endi aqa jejamuq di unum.”

¹⁰ Osiqa siñgila na pailosiq Yesus minnej, “Ni iga sawaq beiq waigaim.”

¹¹ Bati deqa bel tulañ gargekoba nanđi mana

goge dia suwaroqneb.

¹² Deqa mondor uge nanği na Yesus minjeb, “Ni iga qarınğımqa iga bel nanğo jejamuq gilelenqom.”

¹³ Mondor uge nanği degsib Yesus minjnabqa a na nanği odnjrnaqa tamo di uratosibqa bel nanğo jejamuq gilelenjeb. Gilnabqa bel kalil nanği gurgurosib botau dena prugelenosib yaq aisib ya uysib morenejeb. Bel morenejeb qaji nanği sisiyeb 2,000.

¹⁴ Onaqa bel taqatoqneb qaji tamo nanği kumbra di unsibqa jaraiyosib qure miligiq aisib tamo unğasari kalil nanği sainjroqnsib laqneb. Gamq di dego sainjroqnsib laqneb. Onaqa tamo unğasari nanği kumbra di unqajqa beb.

¹⁵ Bosib Yesus aqa areq di koroosib nam ateb di tamo nami mondor uge ti soqnej qaji aqa areqalo boleosiq gara tigsiq awesonaq uneb. Unsib tulanj ulageteb. Di kiyaca? Mondor uge tulanj gargekoba nami tamo di aqa jejamuq di soqneb deqa.

¹⁶ Onaqa tamo nanğo namdamu na Yesus a mondor uge di winjrnaq uneb qaji nanği bel qa ti mondor uge qa ti tamo unğasari nanği sainjrnab queb.

¹⁷ Qusibqa Yesus minjeb, “Ni gago sawa endi uratosim sawa beiq gile.”

¹⁸ Onaqa Yesus a qobun gogetosiq gilqa laqnaqa tamo aqaq na Yesus na mondor uge uge winjretej qaji a singila na pailosiq minjej, “E ni daurmqai.”

¹⁹ Onaqa Yesus na saidyosiq minjej, “Ni olo ino segi qureq gile. Gilsim Tamo Koba a ni qa dulosiqa kumbra tulanj boledamu emqo deqa ino was nanği sainjre.”

²⁰ Onaqa a puluosiq aqa qureq gilsiq Yesus na a kumbra tulañ boledamu yej deqa Dekapolis sawa (ñam di aqa damu, Qure 10) dia tamo ungasari kalil nanği sainjroqnsiq laqnej. Sainjreqnaqa nanği aqa anjam quoqnsib tulañ prugoqneñ.

Unğa bei a Yesus aqa gara ojnaq boletosiq olo anğro moiyej qaji a tigeltej

²¹ Onaqa Yesus a olo qobuñ gogetosiq ya agu taqal beiq gilej. Gilsiq qobuñ tiryonaq mandamq aisiq alile di sonaqa tamo ungasari tulañ gargekoba bosib aqaq di korooqneñ.

²²⁻²³ Koroosib sonabqa Qotei tal taqato tamo bei aqa ñam Jairus a walwelosiq Yesus unsiqa aqa areq bosiq singa pulutosiq singila na pailyosiq minjej, “O Tamo Koba, ijo anğro sebiñ a moiqa laqnu. Deqa ni bosim ino bañ aqa jejamuq di atimqa a olo boleolim ñambile sqas.”

²⁴ Onaqa Yesus na Jairus odyosiq a dauryosiq gileqnaqa tamo ungasari tulañ gargekoba nanği dego nanği aiyel daurnjrsib jujunosiñ giloqneñ.

²⁵ Gileqnaqba nanğo ambleq di unğa bei ma ti soqnej qaji a nanği daurnjrsiq giloqnej. Unğa di a nami bai na unej leñ aiyosiq degsi soqnej wausau 12 uratej.

²⁶ Yu qanğra tamo gargekoba nanği nami a boletqa yeqnañ a jaqatınkobaiyoqnej. A ma gereiyo talq giloqnsiq silali koba urateqnaqa nanği aqa jejamu gereiyeqnaqba a boleosaioqnej. Aqa ma olo kobaqujaoqnej.

²⁷⁻²⁸ Deqa a Yesus aqa ñam qusiqa are qalej, “E aqa gara mutu segi bañ na ojitqa ijo ma kobo-

qas.” Degsi are qalsiqa Yesus aqa qoreq na dadauryosiq baŋ waiyosiq aqa gara mutu ojej.

²⁹ Ojnaqa aqa leŋ aiyoqnej qaji di koboej. Ko-boonaqa a aqa segi jejamu qalieosiq marej, “Bole, ijo ma saiqa.”

³⁰ Onaqa Yesus a poiyej, “Singila qudei ijo jejamu uratosiq gilqo.” Degsi poiyoonaqa bulosiq tamo uŋgasari tulaŋ gargekoba soqneb qaji naŋgi unjr-siqa nenemnjurej, “Yai na ijo gara ojqa?”

³¹ Degsi nenemnjrnaqa aqa aŋgro naŋgi na min-jeb, “Ni kiyaaq degsi nenemonum? Ni une. Tamo uŋgasari tulaŋ gargekoba naŋgi ni daurmosib ju-juŋmejunub.”

³² Onaqa Yesus a uŋa gara mutu ojej qaji di unqajqa ŋam atoqnej.

³³ Onaqa uŋa di a endegsi qalieej, “Ijo ma saiqa deqa Yesus a e nubqajqa ŋam ateqnu.” A degsi qalieosiq tulaŋ ulaugetosiq are ton-tonyoonaqa jinga na bosiq Yesus aqa areq di singa pulutosiq a segi qa ubtosiq minjej, “E na ino gara mutu ojonum.”

³⁴ Onaqa Yesus na minjej, “O uŋa, ni ino are-qalo e qa singilatosim ijoq bonum deqa ino ma agi koboqo. Deqa ni are lawo na gilsim bole soqnime.”

³⁵ Yesus a uŋa degsi minjeqnaqa tamo qudei naŋgi Jairus aqa talq dena bosibqa gamq di Jairus Yesus wo turosib naŋgi na Jairus minjeb, “Uŋgum. Ino aŋgro a nami moiqa. Deqa ni na Qalie Tamo a laŋa wau koba yaim. Uratim aiyem.”

³⁶ Onaqa Yesus a naŋgo anjam di qusiqa Jairus minjej, “Ni ulaaim. Ni e qa ino areqalo singilatime.”

³⁷⁻³⁹ Degsi minjsiqa tamo ungasari kalil nanği a dauryqa saidnjrsiqa Jems aqa was Jon wo Pita ombla nanği segi joqsiqa Jairus koba na gilsib aqa talq di branteb. Brantosib Yesus a nam atej di tamo ungasari gargekoba nanği qatron koba yoqnsib akam murqumyeq nab unjrej. Unjrsiqa tal gogetosiqa minjrej, “Ninği kiyaaqa qatron koba yoqnsib akameq nab? Anğro di a moiyoşai. A laña neisiq qambumtejunu.”

⁴⁰ Degsi minjrnaqa nanği Yesus kikiyeb. Nanği qalieeb, “Anğro a nami moiyoşoletqo.” Degsib qalieosib deqa Yesus kikiyeb. Onaqa Yesus a nanği kalil minjrej, “Ninği sasaloiy.” Degsi minjrnaqa nanği sasalonabqa Yesus a anğro moiyej qaji aqa ai abu osiqa aqa segi anğro qalub nanği dego joqsiqa anğro aqa warum miligiq gilej.

⁴¹ Gilsiq anğro aqa bañ titosiqa minjej, “Talita, kum.” Di Hibru anjam. Anjam di aqa damu, “O anğro, ni tigel.”

⁴² Degsi minjnaqa anğro di a olo nambile osiqa urur tigelej. Tigelosiq walwelej. Anğro aqa wausau 12. Onaqa nanği kalil Yesus aqa mañwa di unsibqa tulañ prugeb.

⁴³ Onaqa Yesus a nanği şingila na endegsi minjrej, “Ninği ijo mañwa endi unonub deqa tamo qudei minjraib.” Osiqa marej, “Ninği anğro endi inği anaiyiy.”

6

Yesus aqa qure utru nanği aqa anjam quetosai

¹ Onaqa Yesus a sawa di uratosiqa aqa anğro nanği joqsiqa aqa segi qure utruq gilej.

² Gilsiq di sonaqa yori batiej. Deqa a Juda nanngo Qotei tal miligiq gilsiqqa tamo ungasari gargekoba sonabqa tigelosiqqa Qotei aqa anjam palontosiq minjroqnej. Minjreqnaqa tamo ungasari nanngi aqa anjam qusibqa tulan prugugetosib maroqneb, “Yesus a powo qabe na osiqqa anjam singila endeqaji palontosiq mergeqnu? A kiyersiq manwa endeqaji babteleneqnu?”

³ Iga qalie, a laña tal gereiyo qaji tamo. A Maria aqa niri. A Jems na Joses na Judas na Saimon na nanngo was. Aqa jaja kalil nanngi agi iga koba na endi unum.” Tamo ungasari nanngi degsib yomu anjam marsib Yesus qa ugeeb.

⁴ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Qotei aqa medabu o qaji tamo bei aqa segi qure utruq gilsim anjam minjroqnqas di nanngi aqa anjam quetqa asginjrqas. Deqa a ñam saiqoji sqas. Aqa segi talq di dego a ñam saiqoji sqas. Ariya a qure bei beiq giloqnsim anjam minjroqnqas di nanngi aqa anjam quetoqnsib aqa ñam soqtoqnqab.”

⁵ Yesus a nanngi degsi minjrseqqa aqa segi qure utruq di manwa bei yqajqa keresaiyej. A tamo quja quja segi nanngo gateq di aqa ban atnaqa nanngo ma koboej.

⁶ Aqa segi qure utru nanngi a qa nanngo areqalo sinjilatosai deqa a are gulbeiyej.

Yesus na aqa angro 12 nanngi wau enjrej

Onaqa Yesus a walwelosiqqa qure bei beiq giloqnsiqqa Qotei aqa anjam palontognej.

⁷ Osiqa bati bei a na aqa angro 12 nanngi met-njrnaqa aqa areq bonabqa nanngi tamo ungasari nanngo jejamuq na mondor uge uge winjroqnqajqa

deqa siŋgila enjrej. Osiqa minjrej, “Niŋgi aiye aiyel giloqnsibqa qure qureq di ijo anjam palontoqnsib laqniy.

⁸ Niŋgi iŋgi iŋgi osib gilaib. Iŋgi uyo bei aib. Nuŋgo qaquŋ aib. Silali osib gilaib. Toqoŋ segi osib walweliy.

⁹ Siŋga tatal dego jigsib giliy. Gara jugo aiye aiyel aib.”

¹⁰ Osiqa minjrej, “Niŋgi qure bei beiq di brantoqnsibqa tal qujaiq di soqniy. Dia sosib dena olo tigelosib qure beiq giloqniy.

¹¹ Tamo bei na niŋgi gereiŋgwa uratimqa kiyo nuŋgo anjam quqwa asgiyimqa kiyo niŋgi qure di uratqa oqnsib nuŋgo siŋga tatal tumberum butuyoqniy. Yimqa naŋgi nuŋgo kumbra di unsib poinjrqa, ‘Bole, iga kumbra ugetonum.’ ”

¹² Yesus na aqa aŋgro 12 naŋgi degsi minjrasiq qariniŋrnaqa naŋgi qure qureq giloqnsibqa Qotei aqa anjam palontoqnsib tamo uŋgasari naŋgi endegsib minjroqneq, “Niŋgi are buliyiy.”

¹³ Osib mondor uge uge naŋgi winjroqnsibqa tamo uŋgasari naŋgo gateq di goren bilenteqnaqqa naŋgo ma saioqnej.

Herot a are qalej, “Yesus a Jon yansjro qaji”

¹⁴ Yesus aqa aŋgro naŋgi aqa ñam mare mare laqnaqqa Mandor Herot a quej. Tamo uŋgasari gargekoba naŋgi dego qusib maroqneq, “Tamo di a Jon yansjro qaji. A moisiq olo subq na tigelqo. A deqa siŋgila osiqa maŋwa endeqaji babteleneqnu.”

¹⁵ Onaqa tamo qudei naŋgi maroqneq, “Tamo di a Elaija olo bqo.” Onaqa qudei naŋgi maroqneq,

“Tamo di a Qotei aqa medabu o tamo nanği nami soqnebe deqaji bei.”

¹⁶ Ariya Herot a segi Yesus aqa ñam qusiqa marej, “Tamo di a Jon e nami kakro gentetem qaji. A moisiq olo subq na tigelqo.”

¹⁷⁻¹⁸ Herot a nami aqa was Filip aqa ñauñ Herodias yayiosiq ej. Deqa Jon yansnjro qaji a na Herot minjoqnej, “Ni ino segi was aqa uña em di kumbra bolesai. Ni kumbra ugeteqnum.” Jon na Herot degsi minjoqnej. Deqa Herot a Jon qa minjin oqetonaqa aqa qaja tamo qudei nanği qarijnjnaqa gilsib Jon ojsib sil na qosisib tonto talq di waiyeb.

¹⁹ Bati deqa Herot aqa ñauñ a Jon qa tulañ ñirinjugetej deqa a na Herot wainyosiq minjoqnej, “Ni na Jon qalim moyem.” Yeqnaqa Herot na saidyoqnej.

²⁰ Di kiyafa? A Jon qa ulaoqnej deqa. Deqa a Jon geregere taqatoqnej. A endegsi qalieej, “Jon a tamo bole. Aqa jejamuq di une bei saiqoji. A Qotei aqa tamo tinñ.” Herot a degsi qalieosiq deqa a Jon taqatoqnsiqa aqa anjam quoqnej. Quoqnsiqa are koba qaloqnej. A Jon aqa anjam quqwajqa tulañ arearetoqnej.

²¹ Ariya bati bei Herot aqa ñauñ a Jon qalim moiqaqja gam endegsi itej. Herot aqa ñambabo bationaqa Herot na maruro atsiqa aqa tamo kokba ti aqa qaja tamo nanço gate kokba ti Galili sawa taqato tamo nanği ti metnjrnaq bosib aqa talq di koroeb.

²² Koroosib inği uyeqnaqja Herot aqa ñauñ aqa ançro sebiñ a warum miligiq bosiq nanği lou tuetnjreqnaqa nanği a unsibqa tulañ arebolebolein-jrej. Deqa Herot na ançro sebiñ di minjej, “Ni ijo

inği kiye oqajqa merbqam e ni emqai.”

²³ Osiqa aqa anjam di olo sinğilatosiqa minnej, “Ni ijo ñoro kalil ambleq na potosim oqajqa marqam emqai. E ijo anjam di uratqasai bole sai.”

²⁴ Onaqa anğro sebiñ a gilsiqqa aqa ai nenemyej, “E inği kiye qa Herot minjqai?” Onaqa minnej, “Ni Jon yansnjro qaji aqa gate qa mare.”

²⁵ Onaqa a olo urur ti warum miligiq gilsiqqa Herot minnej, “Ni Jon yansnjro qaji aqa gate tabirq di atsim ebe.”

²⁶ Onaqa Herot a Jon qalim moiqaqqa are sosai deqa a are tulan gulbekobaiyej. Ariya aqa segi anjam tamo kalil nango ulatamuq di marsiq sinğilatej qaji deqa are qalsiq anğro sebiñ di saidyqa uratej.

²⁷⁻²⁸ Osiqa aqa qaja tamo bei qarinyosiqa minnej, “Ni gilsim Jon aqa kakro gentosim aqa gate osau.” Degsi minjnaqa a gilsiqqa tonto talq di Jon aqa kakro gentosiqa aqa gate tabirq di atsiqa osi bosiq anğro sebiñ di yej. Yonaqa a na osi gilsiqqa aqa ai yej.

²⁹ Onaqa bunuqna Jon aqa anğro nanği deqa qusibqa bosib Jon aqa qusa osi gilsib subq ateb.

Yesus a tamo 5,000 nanği inği anainjrej

³⁰ Bati bei Yesus aqa anjam maro tamo nanği olo aqa areq di koroosib kumbra kalil nanği yoqneb qaji deqa ti anjam kalil nanği palontoqneb qaji deqa ti Yesus saiyoqneb.

³¹ Bati deqa tamo unğasari tulan gargekoba nanği gile be eqnab Yesus aqa anğro nanği ti inği uyqa bati saiinjrej. Deqa a na nanği endegsi minjrej, “Niñgi tigeliy. Iga tamo unğasari nanği uratnjr-sim segitosim wadau sawaq di kiñala aqaratqom.”

³² Degsi minjrşiqa aqa anğro nanđi joqsıqa koba na qobuđ gogetosıb wadau sawaq gıleb.

³³ Nanđi qobuđ na gıleqnabqa tamo uđgasari kalil nanđi Yesus unsıbqa aqa ulatamu poinjrnaqa nanđo qure qureq na tıgelosıb sınga na gurgurosıb gılsıb Yesus tıryqajqa sawaq di namoqna branteb.

³⁴ Onaqa Yesus a qobuđ na gılsıq tıryosıqa ņam atej di tamo uđgasari tulađ gargekoba nanđi nami tıryqa sawaq di tarıņesonab unjrej. Nanđi kaja bul mandor saıqođi. Deqa Yesus a nanđi qa dulosıqa Qotei aqa anjam gargekoba minjroqnej.

³⁵ Onaqa seđ aısiq bılaqtonaqa Yesus aqa anğro nanđi aqa areq bosıb minjeb, “O Tamo Koba, endi wadau sawa. Seđ aıqo. Qoloqas.

³⁶ Deqa ni na tamo uđgasari nanđi minjrimqa qure qureq gılsıb dia iņgi uysıb ņereņqab.”

³⁷ Onaqa Yesus na minjrej, “Niņgi na iņgi anainjriy.” Degsi minjrnaqa nanđi na kamba minjeb, “Iga kiyersim iņgi anainjrqom? Iga 200 kına qabe na osımqa iņgi awaiyosım nanđi anainjrqom?”

³⁸ Onaqa Yesus na nenemnjrej, “Niņgi iņgi gem-bub unu? Niņgi gılsıb uniy.” Onaqa nanđi gılsıb unsıb minjeb, “Iga bem 5 qe aiyela segi unu.”

³⁹ Onaqa Yesus na tamo uđgasari kalil nanđi minjrej, “Niņgi qur segi segi yosıbqa ņiņq di awoelenıy.”

⁴⁰ Onaqa nanđi kalil dedegsıb awoeb. Qudei nanđi qur segi segi 100 awoelenıeb. Qudei nanđi qur segi segi 50 awoelenıeb.

⁴¹ Awoonabqa Yesus na bem 5 ti qe aiyel ti di osıqa lađ goge tarosıq Qotei pailyej. Pailyo koboonaqa bem giņgenıyosıqa aqa anğro nanđi enjr-

siqa minjrej, “Bem endi jeisib tamo uŋgasari naŋgi anainjriy.” Osiqa qe aiyel dego giŋgeŋyosiqa aqa aŋgro naŋgi enjrsiqa minjrej, “Qe endi dego jeisib tamo uŋgasari naŋgi anainjriy.” Degsi minjrnaqa naŋgi bem ti qe ti osi giloqnsibqa tamo uŋgasari naŋgi jeisib anainjreqnab uyoqneb.

⁴² Uynab kalil menetnjrej.

⁴³ Onaqa iŋgi oto urateleneb qaji di Yesus aqa aŋgro naŋgi na koroiyosib gumba kokba 12 di jignab maqelenej.

⁴⁴ Tamo kalil bem ti qe ti uyeb qaji naŋgi sisiyeb 5,000.

Yesus a ya baŋgaq na walwelej

⁴⁵ Onaqa Yesus na aqa aŋgro naŋgi endegsi minjrej, “Niŋgi qobuŋ gogetosib namoosib gilsib Bet-saida qureq di tiryosib soqniy. E na tamo uŋgasari naŋgi minjritqa naŋgo qure qureq jaraiyoqni b e bqai.”

⁴⁶ Onaqa Yesus aqa aŋgro naŋgi namoosib qobuŋ na gileq nabqa Yesus na tamo uŋgasari naŋgi minjrnaq jaraiyeq nabqa a segi Qotei pailyqa marsiq manaq oqej.

⁴⁷⁻⁵⁰ Oqsiq a segi mana goge di sonaqa bilaqtej. Onaqa aqa aŋgro naŋgi qobuŋ na gileq nabqa ya agu ambleq di jagwa koba tigelosiqa ya korkor-tosiqa naŋgi pulutnjrej. Nobqolo amburu Yesus a ya baŋgaq na walwelo siqa aqa aŋgro naŋgi daurn-jrsiq gilej. Gilsiq naŋgi jojomnjrsiq buŋnjrqa laq-naqa ŋam ateb di Yesus a ya baŋgaq na walwelo siq naŋgoq beqnaqa unsib mareb, “Di buga beqnu.” Osib tulaŋ ulaugetosib lelenkobaeb. Onaqa Yesus

na minjrej, “Nunjo are sinjilatiy. Endi e beqnum. Ulaaib.”

⁵¹⁻⁵² Degsi minjrsiqa qobun gogetonaqa jagwa laej. Onaqa Yesus aqa angro nanji tulan prugugeteb. Di kiyaaqa? Nanji Yesus aqa manwa di unsib utru geregere poinjrosai deqa. Nami Yesus na tamo 5,000 nanji ingi anainjrej manwa di dego aqa angro nanji unsib poinjrosai. Nanjo are getenjresoqnej.

Yesus a Genesaret sawaq di ma tamo gargekoba nanji boletnjroqnej

⁵³ Ariya Yesus aqa angro nanji koba na qobun na gilsib ya agu taqal beiq di brantosib Genesaret sawaq di tiryeb.

⁵⁴⁻⁵⁵ Tiryonabqa qure deqaji nanji na Yesus unsibqa aqa ulatamu poinjrnaqa gurgur ti qure qureq giloqnsibqa Yesus tiryey qaji sawa di ubtosib tamo ungasari nanji minjroqneb. Minjreqnab quoqnsib nanjo ma tamo nanji sapersaq di atelenoqnsib qoboiyoqnsib Yesus aqa areq osi beleneq nab a na nanji boletnjroqnej.

⁵⁶ A qure kiñilala ti qure kokba ti ga gamq di dego branteqnaqa tamo ungasari nanji a unoqnsibqa tamo ma ti nanji joqoqnsib nanjo qure ambleq di atoqnsib endegsib minjoqneb, “O Tamo Koba, nanji ino gara mutu segi ojibqa nanjo ma saioqnqas.” Onaqa Yesus a nanji odnjreqnaqa ma tamo kalil nanji aqa gara mutu ojoqneb. Ojeq nab nanjo ma kalil kobooqnej.

7

Yesus a Qotei aqa dal anjam ti moma nanjo

kumbra qa ti marej

¹ Onaqa Farisi nanği ti dal anjam qalie tamo qudei ti nanği Jerusalem dena bosibqa Yesus aqa areq di koroeb.

² Koroosib ñam ateb di Yesus aqa anğro qudei nanği ban yansosaisosib laña inği uyeqñab unjreb.

³ Farisi nanğo kumbra agiende. Bati gaigai nanği inği uyqa oqnsib mati ban yanseqñub. Nanği ban yansqasai di nanği inği uyqasai. Juda kalil nanği kumbra degyeqñub. Di nanğo moma nanğo kumbra dauryeqñub.

⁴ Nanği inği qarinyo sawaq dena boqnsibqa inği uyqa oqnsib mati nanğo jejamu geregere yanseqñub. Nanği nanğo jejamu yansqasai di nanği inği uyqasai. Nanği kumbra deqaji gargekoba yeqñub. Nanğo ya gamban, ya nobu, web dego mati geregere yanselenoqnsib inği uyeqñub. Kumbra di nanğo moma nanğoq dena elenjosib dauryeqñub.

⁵ Deqa bati di Farisi nanği ti dal anjam qalie tamo nanği ti Yesus nenemyeb, “Ino anğro nanği kiyaca gago moma nanğo kumbra gotranyeqñub? Agi nanği inği uyqa oqnsib mati ban yansosaisosib laña uyeqñub.”

⁶ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Niñgi gisan tamo. Niñgi anjam maro aiyelteqñub. Qotei aqa medabu o qaji tamo Aisaia a kere niñgi qa anjam endegsi nenğrenyej, “Tamo nanği di nanğo medabu na ijo ñam soqteqñub. Ariya nanğo are miligi e qa sosai. Isaq di unu.

⁷ Nanği laña baban na e qa loueqñub. Osib mandam tamo nanğo dal anjam palontoqnsib olo

beltoqnsib mareqnub, “Anjam endi Qotei aqa anjam.” ’

⁸ Aisaia a anjam degsi nengrenyej. Aqa anjam di bole. Agi ningi Qotei aqa dal anjam gotranjoqnsibqa olo mandam tamo nanjo dal anjam dauryqajqa tulan singilaeqnub.”

⁹ Yesus na Farisi nanji anjam degsi minjr-siqa olo minjrej, “Ningi Qotei aqa dal anjam gotranjoqnsibqa olo nunjo segi moma nanjo kumbra dauryeqnub.

¹⁰ Moses a marej, ‘Ni ino ai abu nanjo sorgomq di geregere sosimqa nanjo anjam dauryeqne. Tamo bei na aqa ai abu nanji misilinjrimqa a qalib moyiem.’ Moses a degsi marej.

¹¹ Ariya ningi mareqnub, ‘Tamo bei aqa ai kiyo aqa abu kiyo inji qa truquamqa a na minjqas, “Ijo inji inji ejunum endi e ni emqa kere. Eo. E ni emqasai. E nami Qotei atraiyqa giltem deqa e ni aqaryaimqasai.” ’

¹² A degsi minjqas di ningi marqab, ‘A keretqo. A na aqa ai abu nanji aqaryainjrai q.’ Ningi degsib marqab.

¹³ Nunjo kumbra dena ningi Qotei aqa anjam gotranjoqnsibqa olo nunjo segi moma nanjo kumbra dauryeqnub. Ningi kumbra deqaji gargekoba yeqnub.”

Inji kiye na tamo a jiga yeqnu?

¹⁴ Yesus a Farisi nanji anjam degsi minjr-siqa olo tamo ungasari kalil nanji metnjrnaqa aqa areq bonabqa minjrej, “Ningi kalil ijo anjam endi geregere qusib poin gem.

¹⁵ Tamo bei a inġi uyimqa aqa miligiq aiqas dena tamo jiga yqasai. Inġi uge uge tamo aqa miligiq na oqoqnsiq branteqnu qaji dena tamo jiga yeqnu.

¹⁶ Tamo a dabkala ti sqas di a ijo anjam endi gegerere quem.”

¹⁷ Yesus na tamo unġasari nanġi anjam degsi minjrnsiq koboonaqa a nanġi uratnrnsiqa tal miligiq gilej. A tal miligiq gilsiq di sonaqa aqa anġro nanġi na aqa yawo anjam di aqa utru qa nenemyeb.

¹⁸⁻¹⁹ Nenemyonabqa minjrej, “Ninġi dego ijo yawo anjam di aqa utru poingosai e? Ninġi quiy. Tamo nanġi inġi uyeq nabqa aisiq meneq di unu. Meneq dena bi talq di waiyeq nub. Inġi di tamo aqa are miligiq aiyosai. Aqa bi aniq aiqo koboqo. Deqa inġi dena tamo jiga yqa keresai.” Yesus aqa anjam dena a inġi uyo kalil jiga saiqoji qa marej.

²⁰ Osiqa aqa anġro nanġi olo minjrej, “Inġi uge uge tamo aqa miligiq na oqoqnsiq branteqnu qaji dena tamo jiga yeqnu.

²¹ Di kiyaaqa? Inġi uge uge di tamo aqa are miligiq na branteqnu. Inġi uge uge di agi ubtosiy merngwai. Areqalo uge uge, unja qa laoqa, bajinjoqa, tamo qaloqa,

²² was aqa njanj anjamyoqa, was aqa ñoro qa maulyoqa, kumbra uge uge yoqa, gisañoqa, laña laña laoqa, was qa ugeoqa, was yomuiyoqa, aqa segi ñam soqtoqa, nanari kumbra yoqa.

²³ Kumbra uge uge deqaji tamo aqa are miligiq na brantoqnsiq dena tamo jiga yeqnu.”

Fonisia qure qaji unja a Yesus qa aqa areqalo singilatej

24 Onaqa Yesus a dena tigelosiq̄ walwelosiq̄ Tair q̄ure naᅅgo sawaq̄ gilej. Tamo naᅅgi a qa q̄alieaib deqa a uliosiq̄ gilej. Gilsiq̄ tal bei gogetosiq̄ sosisqa a uliesqa keresai. Tamo qudei naᅅgi a unsib mareb, “Yesus a gago sawaq̄ b̄qo. A talq̄ di unu.”

25 Degsib marnabqa uᅅa bei a qusiq̄ aqa aᅅgro sebiᅅ a mondor uge t̄i soqnej deqa a Yesus aqa talq̄ giloqujatosiq̄ aqa areq̄ di siᅅga pulutej.

26 Uᅅa di a Grik q̄aji. A Juda uᅅa sai. A Siria sawaq̄ di ᅅambabej. A Fonisia q̄ure q̄aji. A Yesus aqa areq̄ di siᅅga pulutosiq̄ a wainyoqnsiq̄ minjoqnej, “Ni na mondor uge di wiyimqa a ijo aᅅgro uratosim ulaᅅqas.”

27 Onaqa Yesus na minjej, “Iga aᅅgro du du naᅅgi mati iᅅgi anainjrim uyib menetnjq̄as di kumbra bole. Iga aᅅgro du du naᅅgo iᅅgi yainjrsim olo baun naᅅgi anainjq̄om di kumbra bolesai.”

28 Onaqa uᅅa dena olo Yesus minjej, “O Tamo Koba, ni kere maronum. Ariya e kamba anjam bei mermit ni que. Aᅅgro du du naᅅgi iᅅgi uyeq̄nabqa iᅅgi ñeᅅgi ululoᅅeqnaqa baun naᅅgi dego uyeq̄nub.”

29 Onaqa Yesus na minjej, “O uᅅa, ni kere maronum. Ni degsi maronum deqa ni gilime. Mondor uge a ino aᅅgro uratosiq̄ ulaᅅqo.”

30 Degsi minjnaqa a aqa talq̄ gilsiq̄ ᅅam atej di mondor uge a nami aqa aᅅgro uratonaqa a bijalq̄ di ᅅeiesonaq̄ unej.

Tamo bei dabkala geteᅅo meᅅ siᅅgilaej q̄aji di Yesus na boletej

³¹ Onaqa Yesus a Tair qure nanjo sawa uratosiqa Saidon qure ambleq na walwelosiqa Dekapolis sawaq gilsiq Galili ya aguq di brantej.

³² Di brantosiq sonaqa tamo qudei na tamo bei dabkala geteño meñ singilaej qaji a osi bosibqa Yesus pailyosib minjeb, “O Tamo Koba, ni ino ban aqa gateq di atimqa a boleqas.”

³³ Onaqa Yesus a tamo di osiqa tamo ungasari nanji uratnjrsiq a segi sosiqa aqa ban gei aiyel tamo di aqa dabkalaq jigej. Jigsiqa aqa segi maul osiqa tamo di aqa meñ tonyetej.

³⁴ Osiqu lan tarosiqa are tulan gulbekobaiyon-aqa jagwa titosiq marej, “Efata.” Di Hibru anjam. Anjam di aqa damu, “Dabkala waqeme.”

³⁵ A degsi marnaqa tamo di aqa dabkala waqej. Aqa meñ dego bolelej. Boleonaqa a anjam bole maroqnej.

³⁶ Onaqa Yesus na tamo ungasari nanji endegsi minjrej, “Ninji kumbra unonub endi tamo qudei nanji ubtosib minjraib.” Degsi minjrnaqa nanji aqa anjam di quetosai. Nanji giloqnsibqa Yesus aqa manwa deqa mare mare laqneb.

³⁷ Mare mare laqnaqna tamo gargekoba nanji quoqnsib tulan prugoqnsib maroqneb, “Manwa kalil Yesus a yeqnu qaji di a geregere yeqnu. Agi a na tamo dabkala geteñjro qaji nanji boletnjreqnaqa nanjo dabkala olo waqeqnaqa nanji anjam queqñub. Tamo meñ singilainjro qaji nanji dego gereinjqnaqa nanji anjam bole mareqñub.”

8

Yesus a tamo 4,000 nanji inji anainjrej

¹ Onaqa bati bei Yesus a wadau sawaq di sonaqa tamo ungasari tulan gargekoba nanngi olo aqa areq di korooqneb. Nanngi inngi saiqoji. Deqa Yesus na aqa angro nanngi metnjrnaqa aqa areq bonabqa minjrej,

² “Tamo ungasari nanngi bati qalub e koba na soqneb nanngi inngi saiqoji. Deqa e nanngi qa are ugeibqo.

³ Nanngi qudei isaq na beb. Deqa e nanngi mam ti suweinjitqa gamq di nanngi mam na lao uge.”

⁴ Degsi minjrnaqa nanngi na kamba minjeb, “Sawa endi wadau. Deqa iga qabe na inngi osimqa tamo ungasari gargekoba endi anainjronam kereqas?”

⁵ Onaqa Yesus na minjrej, “Ninngi bem gembub unu?” Onaqa minjeb, “Bem 7 unu.”

⁶ Onaqa Yesus na tamo ungasari nanngi minjrej, “Ninngi kalil mandamq di awoelenjoiy.” Degsi minjrnaqa nanngi kalil mandamq di awoonabqa Yesus na bem 7 di osiqa Qotei pailyej. Pailyosiqa bem ginjenyosiqa aqa angro nanngi enjreqnaqa nanngi na osi giloqnsibqa tamo ungasari nanngi anainjreqnab uyoqneb.

⁷ Qe kiñilala qudei dego soqneb. Deqa Yesus na qe di osiqa Qotei pailyosiqa aqa angro nanngi minjrej, “Qe endi dego tamo ungasari nanngi anainjriy.” Degsi minjrnaqa nanngi na qe di osib tamo ungasari nanngi jeisib anainjreqnab uyoqneb.

⁸ Uynab kalil menetnjrej. Onaqa inngi oto urateleneb qaji di Yesus aqa angro nanngi na koroiosib gumba kokba 7 di jignab maqelenej.

⁹ Tamo kalil inngi uyeb qaji nanngi sisiyeb 4,000.

Onaqa Yesus na tamo ungasari kalil nanği suweinjrnaqa nanġo qure qureq giloqneb.

¹⁰ Nanği gileq nabqa Yesus na aqa anġro nanği olo joqsıqa koba na qobun gogetosib Dalmanuta sawaq gileb.

Farisi nanği Qotei aqa maŋwa bei unqajqa mareb

¹¹ Onaqa Farisi nanği Yesus aqa areq bosibqa a anjam bei grotimqa qusib a ojqa jqa deqa a ombla anjam na qoteb. Osib gisanjosib minjeb, “Ni Qotei aqa maŋwa bei babtım ıga unqom.”

¹² Degsib Yesus minjnabqa a nanği qa are tulaŋ gulbeyonaqa jagwa titosiqa minjrej, “Niŋgi tamo ungasari bini bati endeqa unub qaji kiyafa e Qotei aqa maŋwa bei laŋa babbıt niŋgi unqajqa metbeq nub? Niŋgi quiy. E Qotei aqa maŋwa bei niŋgi osorŋgwasai.”

¹³ Yesus a Farisi nanği degsi minjrısiqa nanği uratnrısiqa olo qobun gogetosiqa ya agu taqal beiq gilej.

Bem tiyeqnu qaji sum qa yawo anjam

¹⁴ Bati deqa Yesus aqa anġro nanği bem oqajqa are walnjrej. Bem qujai bole qujai qobun miligiq di soqnej.

¹⁵ Onaqa Yesus a yawo anjam bei endegsi minjrej, “Niŋgi geregere ŋam atsib soqniy. Bem tiyeqnu qaji sum Farisi nanġo bem ti bulyimqa bem dena tiyekritosim tulaŋ kobaqujaqas. Herot aqa bem dego tiyekritosim tulaŋ kobaqujaqas.”

¹⁶ Onaqa Yesus aqa anġro nanği aqa yawo anjam di qusibqa segi segi maroqneb, “Iga bem osai deqa kiyo mergwo?”

17 Onaqa Yesus a nanjo anjam di qalieosiqa nenemnjrej, “Ningi kiyafa bem osai deqa mareqnu? Kiyafa ningi e qa poingosai unu? Nunjo are getenjejunu kiyu?”

18 Ningi ijo singila unoqnsib unosaibuleqnu. Ningi ijo anjam quoqnsib quosaibuleqnu.

19 E nami bem 5 gingejyosimqa tamo 5,000 anainjronam uynab menetnjrnaqa ningi ingi oto koroiyosib gumba kokba gembub jignab maqelenej?” Onaqa nanji na Yesus minjeb, “Gumba 12.”

20 Onaqa olo minjrej, “Bati bei e bem 7 dego gingejyosimqa tamo 4,000 anainjronam uynab menetnjrnaqa ningi ingi oto koroiyosib gumba kokba gembub jignab maqelenej?” Onaqa minjeb, “Gumba 7.”

21 Onaqa minjrej, “Ningi kiyafa e qa poingosai unu?”

Yesus a tamo nam qandimyej qaji boletej

22 Yesus na aqa angro nanji degsi minjrsiqa koba na qobun na gilsib Betsaida qureq di tiryeb. Tiryosib mandamq ainabqa tamo qudei na tamo bei nam qandimyej qaji a Yesus aqa areq osi bosib minjeb, “Ni ino ban aqa gateq di atimqa a olo boleosi nam poiyqas.”

23 Onaqa Yesus a tamo di aqa ban ojsiqa qure polomq osi gilsiqqa aqa namdamuq di misel atetej. Osiqa aqa gateq di aqa ban atsiqa nenemyej, “Ni sawa unqa kere e?”

24 Onaqa a nam atsiqa marej, “E tamo nanji unjronum nanji namtan bul anjileqnu.”

25 Onaqa Yesus a olo tamo di aqa nãdamuq di aqa bañ atnaqa a nãam atej nãdamu bole suwañej. A sawa kalil gegerere unej.

26 Onaqa Yesus na minnej, “Ni ino talq gilime. Ni qure miligiq gilaim.”

Pita a Yesus qa poiyoñaq aqa ñam ubtej

27 Onaqa Yesus na aqa aňgro nañgi olo joqsiqa koba na walwelosib Sisaria Filipai qure naňgo sawaq di brantosib gamq di Yesus na aqa aňgro nañgi endegsi nenemñrej, “Tamo uňgasari nañgi e qa kiyersib mareqñub?”

28 Onaqa nañgi na minjeb, “Tamo qudei nañgi mareqñub, ni Jon yansñjro qaji. Qudei nañgi mareqñub, ni Elaija. Qudei nañgi mareqñub, ni Qotei aqa medabu o tamo nañgi nami soqñeb deqaji bei.”

29 Onaqa Yesus na olo nenemñrej, “Niñgi segi e qa kiyersib mareqñub?” Onaqa Pita na minnej, “Ni Kristus.”

30 Pita a anjam degsi ubtonaqa Yesus na aqa aňgro nañgi siñgila na getentñjrsiqa minñrej, “Niñgi anjam di olo tamo qudei minñraib.”

Yesus a marej, “E moisiy olo subq na tigelqai”

31 Osiqa Yesus na aqa aňgro nañgi endegsi minñrej, “E Tamo Aňgro. Bunuqna e jaqatiñ koba oqai. Juda gate nañgi ti atra tamo kokba ti dal anjam qalie tamo nañgi ti e qoreibosib lubsib moiyoñbqab. Bati qalub koboamqa e olo subq na tigelqai.”

32 Yesus a anjam degsi ubtosiq marnaqa Pita na Yesus osiqa qalaq gilsiq a nñirñtej.

³³ Onaqa Yesus a bulosiqa aqa angro nanği koqn-jrsiqa Pita nriñtosiq minjej, “Ni Satan bul. Deqa ni ijo qoreq gile. Ni Qotei aqa areqalo dauryosai. Ni mandam tamo nanço areqalo dauryonum. Dauryosim agi ni na anjam di merbonum.”

³⁴ Osiqa Yesus na tamo unğasari kalil nanği ti aqa segi angro nanği ti metnjrnaqa aqa areq bonabqa minjrej, “Tamo bei na e daurbqa osimqa a aqa segi areqalo kalil uratekritosim aqa segi namburbas qoboiyosim e daurbem.

³⁵ Tamo bei na aqa segi nambile taqatqajqa arearetqas di a padalqas. Ariya tamo bei a e qa ti ijo anjam bole qa ti are qalsimqa aqa segi nambile uratqas di a olo nambile bole oqas.

³⁶ Tamo bei a mandam qa ñoro kalil koroiyosim ariya mondoñ aqa segi qunun padalqas di ñoro dena a kiyersim aqaryaiyqas? Di keresai.

³⁷ Aqa qunun padalqas di a awai kiye atsim dena aqa qunun olo aqaryaiyosim a nambile sqas? Di keresai.

³⁸ E Tamo Angro. Tamo unğasari bini bati endeqa unub qaji nanği Qotei torei qoreiyoqnsib une atoqnsib laqnub. Deqa bini bati endi tamo bei a e qa ti ijo anjam qa ti jemaıyqas di mondoñ e ijo Abu aqa rian na ti aqa lan angro nanço rian na ti bosiyqa e kamba tamo deqa jemaıbqas.”

9

¹ Osiqa Yesus a olo aqa angro nanği endegsi minjrej, “E bole mernğwai. Tamo qudei ijo areq endi tigelejunub qaji nanği moreñosaisoqnıbqa Qotei a sıngıla ti bqas. Bosim nanği taqatnjrsim nanço Mandor Koba soqnim nanği unqab.”

Yesus aqa jejamu bulyonaq aqa angro qalub nanği unobeiteb

² Osiqa bati 6 onaqa Yesus a tigelosiqqa Pita na Jems na Jon na nanği segi qalub joqsıqa koba na mana goge kobaq oqsib di soqneb. Sosibqa Yesus aqa jejamu bulyonaq nanği unobeiteb.

³ Aqa gara dego tulan pulonosiqa qatekritej. Tamo bei na gara yansqas degsim qatqa keresai.

⁴⁻⁵ Onaqa Moses Elaija wo nanği brantosib Yesus koba na anjam maroqneb. Mareq nabqa Yesus aqa angro nanği na nanği aiyel unjrsibqa Pita a Yesus minjej, “O Tamo Koba, Moses Elaija wo nanği bosib iga koba na endi unum di bolequja. Deqa ni marimqa iga tal kiñilala qalub gereiyqom. Bei ino. Bei Moses aqa. Bei Elaija aqa.”

⁶ Yesus aqa angro nanği tulan ulaugeteb deqa Pita a anjam bei marqa saiiyonaqa anjam di lanja marej.

⁷ Onaqa lanbi aisiqa nanği kabutnjrnaqa lanbi miligiq dena anjam bei endegsi brantonaq nanği queb, “Endi ijo Angro qujai e na tulan qalaqalaiyeqnum qaji. Niñgi aqa anjam quetoqniy.”

⁸ Onaqa Yesus aqa angro nanği bulosib nam ateb di Yesus a segi nanği koba na sonab uneb. Nanği tamo bei unosai.

⁹ Onaqa nanği Yesus ombla manaq dena olo aiyoqnsibqa Yesus na minjrej, “Manwa niñgi mana goge di unonub qaji di ubtosib tamo qudei minjraib. Bunuqna e Tamo Angro moisiy olo subq na tigelotqa bati deqa niñgi na ubtosib minjroqnaqab.”

¹⁰ Onaqa nanği Yesus aqa anjam di qusib segi segi maroqneb, “Yesus a kiyaaqa subq na tigelqa

marqo? Anjam di aqa utru iga poigosai.” Degsib maroqnsib Yesus aqa anjam di nanngo areqaloq di atnab soqnej.

¹¹ Osib nanği Yesus minjeb, “Dal anjam qalie tamo nanği mareqñub, ‘Elaija a namo bamqa Kristus a bunuqna bças.’ Anjam di kiyaaq degsib mareqñub?”

¹² Onaqa Yesus na minjrej, “Nanngo anjam di bole. Elaija a namo bosim tamo unğasari kalil nanngo areqalo gereiyetñrsim soqñim bunuqna Kristus a bças. Ariya anjam kiye nenğrenq di unu? Anjam agiende. Jeu tamo nanği na e Tamo Anğro kumbra uge ebibqa e jaqatiñ koba oqai.

¹³ E niñgi olo mernğwai. Elaija agi bej. Bonaqa gulbe kalil nanği a yqajqa are soqnej qaji agi yeb. Anjam di nami a qa nenğrenyeb unu.”

Yesus a anğro mel aqa jejamuq na mondor uge wiyetej

¹⁴ Onaqa Yesus na aqa anğro qalub nanği di joqsiqa koba na aisib mana utruq di branteb. Brantosib ñam ateb di Yesus aqa anğro qudei nanği ti dal anjam qalie tamo qudei ti anjam na qoteqñab unjreb. Tamo unğasari gargekoba nanği dego Yesus aqa anğro nanği kaiññresonab unjreb.

¹⁵ Onaqa tamo unğasari kalil nanği Yesus unsi-bqa tulañ prugugetosib gurgur ti aqa areq bosib minjeb, “O Tamo Koba, bilaq bole.”

¹⁶ Degsib minjnabqa Yesus na aqa anğro nanği nenemñrej, “Niñgi nanği ti anjam kiye na qoteqñub?”

¹⁷ Onaqa tamo unğasari nanngo ambleq dena tamo bei brantosiqa Yesus minjej, “O Qalie Tamo,

e ijo anġro mel osi bonum agiende. Ni na a boletqajqa deqa osi bonum. A mondor uge ti. Deqa aqa medabu getenyejunu.

¹⁸ Mondor uge dena aqa jejamu ojoqnsiqa mandamq waiyeqnaqa ara gijiriqtoqnsiqa tindaneqnu. Oqnsiqa maul aiyeqnu. Deqa e na ino anġro nanġi minjronum, ‘Ninġi mondor uge di wiyiy.’ Minjronumqa nanġi na wiyqa yonub keresainjrqo.”

¹⁹ Onaqa Yesus a anjam di qusiqa marej, “Ninġi tamo unġasari bini bati endeqa unub qaji nuġgo areqalo e qa sinġilatosai bole sai. Bati gembub e ninġi koba na sosiyqa nuġgo gulbe di qoboioqncqai? Anġro mel di ijo areq osi boiy.”

²⁰ Onaqa osi bonabqa mondor uge dena Yesus unsiqa anġro di qunjimyonaga a mandamq aisiqa belbelonaqa aqa medabuq na maul aiyoqnej.

²¹ Onaqa Yesus na anġro di aqa abu nenemyej, “Bati gembub a degesoqnej?” Onaqa minnej, “A anġro kiñala qa degesoqnej agi bini unu.

²² Mondor uge na a qalsim moyotqa oqnsiqa bati gaigai a namyuwoq o yaq waiyeqnu. Deqa ni na iga aqaryaigwa kereamqa aqaryaige.”

²³ Onaqa Yesus na minnej, “‘Kereamqa’ degsi merbaim. Tamo bei a e qa aqa areqalo sinġilatqas di a kumbra kalil yqa kere.”

²⁴ Onaqa tamo dena lelenosiqa Yesus minnej, “E ni qa ijo areqalo sinġilatonum. Ariya ijo areqalo olo gulbeibeqnu. Deqa ni na aqaryaibimqa e geregere ijo areqalo ni qa sinġilatqai.”

²⁵ Onaqa tamo unġasari gargekoba nanġi gurgur ti bosib Yesus aqa areq di koroeqnaqqa Yesus a nanġi unjrsiqa mondor uge di nriñtosiq minnej,

“Ni mondor uge. Ni na angro di aqa dabkala getentonum. Ni aqa medabu dego getentonum. Deqa ni angro di uratosim olo aqa jejamuq gilaim.”

²⁶ Degsi minjnaqa mondor uge a lelenkobaosiq a angro di singila na qunjimyosiq a uratosiq ulanej. Ulanonaqa angro di a moiyo bulosiq a neiesonaqa tamo qudei nanqi unsib mareb, “A moiqo.”

²⁷ Onaqa Yesus na angro di aqa ban titonaqa a boleosiq tigelej.

²⁸ Onaqa Yesus aqa angro nanqi aqa areq lumu bosib nenemyeb, “Iga kiyaaqa mondor uge di wiyqa yonumqa keresaiigwo?”

²⁹ Onaqa Yesus na minjrej, “Ninji mondor uge deqaji winjrqa osibqa Qotei pailyoqniy. Dena qujai ninji na mondor uge winjrib jaraiqab. Gam bei na sai.”

Yesus a marej, “E moisiy olo subq na tigelqai”

³⁰ Onaqa Yesus na aqa angro nanqi olo joqsiqa koba na sawa di uratosib Galili sawa ambleq na walwelosib giloqneb. Tamo ungasari nanqi a qa qalieaib deqa nanqi uliosib giloqneb.

³¹ Giloqnsibqa gamq di Yesus na aqa angro nanqi anjam endegsi minjrej, “E Tamo Angro. Jeu tamo nanqi na e ojsibqa tamo qudei nanjo banq di atib lubib moiqai. Bati qalub koboamqa e olo subq na tigelqai.”

³² Onaqa Yesus aqa angro nanqi aqa anjam di geregere poinjrosai. Deqa nanqi a olo nenemyaqa-jqa ulaeb.

Yesus aqa angro yai a ñam ti sqas?

³³ Onaqa Yesus aqa angro nanqi ti gilsib Kaperneam qureq di branteb. Brantosib tal bei

gogetosib di sosibqa Yesus na aqa angro nanji endegsi nenemnjrej, “Ninji gamq di anjam kiye na qotoq nab?”

³⁴ Onaqa nanji mequmosib soqneb. Di kiyaga? Nanji gamq di Yesus aqa angro yai a nanji kalil bunjrsim ñam ti sqas deqa anjam na qotoqneb.

³⁵ Onaqa Yesus a awoosiq aqa angro 12 nanji metnjrnaqa aqa areq bonabqa minjrej, “Tamo bei a ñam ti sqa marsimqa a mati tamo kalil nanjo kangal tamo soqnem. Osimqa a ñam ti sqas.”

³⁶ Yesus a nanji degsi minjrsiq a angro kiñala bei osiq a nanjo ambleq di tigeltosiq a olo soqonyosiq a nanji minjrej,

³⁷ “Tamo bei a ijo ñam qa are qalsimqa angro kiñala endeqaji bei osim geregereiyqas di a e dego osim geregereibqas. Tamo a e osim geregereibqas di a na e segi geregereibqasai. A na ijo Abu e qarinqej qaji di dego osim geregereiyqas.”

Tamo nanji iga jeutgosaieqnub di nanji iga koba na wau qujai

³⁸ Onaqa Jon na Yesus minjej, “O Qalie Tamo, ni que. Iga tamo bei unem. A ino ñam na mondor uge nanji winjreqlaqa iga na unsim saidyem. Di kiyaga? A iga koba na wauosaieqnu deqa.”

³⁹ Onaqa Yesus na minjej, “Ninji a saidyaib. A ijo ñam na manwa bei babtqas di a urur olo e misilinqba keresai.

⁴⁰ Tamo nanji iga jeutgosaieqnub di nanji iga koba na wau qujai.

⁴¹ Tamo bei a endegsi are qalqas, ‘Tamo di a Kristus dauryeqnu qaji tamo.’ A degsi are qalsimqa tamo di osim ya tigsim anaiyqas di Qotei

na kamba awai bole yqas. Yimqa aqa awai bole di tamo bei na olo yaiyqa keresai.”

Ninigi une torei uratiy

⁴² Osiqa Yesus a olo marej, “Tamo bei na angro kiñala bei e qa aqa areqalo singilateqnu qaji di osim uneq waiyqas di a kumbra tulan ugedamu yqo. Iga tamo di ojsim meniñ kobaquja osim sil na aqa kakroq di tontosim waiyim ya robuq aiqas di kere.

⁴³⁻⁴⁴ Ino ban na ni titmosim uneq waimqa laqnimqa ban di gentosim waiy. Ni degye. Di kiyaaqa? Ni ban geño sosimqa une bei yqasai di kere. Di ni ñambile gaigai sqam. Ariya ni ban aiyel ti sosimqa une yqam di keresai. Di Qotei na ni ñamyuwoq waimqas. Ñamyuwo di mosoqasai. Gaigai yuoqnqas.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ino sinğa na ni titmosim uneq waimqa laqnimqa sinğa di gentosim waiy. Ni degye. Di kiyaaqa? Ni sinğa geño sosimqa une bei yqasai di kere. Di ni ñambile gaigai sqam. Ariya ni sinğa aiyel ti sosimqa une yqam di keresai. Di Qotei na ni ñamyuwoq waimqas.

⁴⁷ Ino ñamdamu na ni titmosim uneq waimqa laqnimqa ñamdamu di otorosim waiy. Ni degye. Di kiyaaqa? Ni ñamdamu qujai ti sosimqa une bei yqasai di kere. Di Qotei a ino Mandor Koba sosim ni taqatmqa. Ariya ni ñamdamu aiyel ti sosimqa une yqam di keresai. Di Qotei na ni ñamyuwoq waimqas.

⁴⁸ Ñamyuwo di mosoqasai. Gaigai yuoqnqas. Ñamyuwoq di tamo nanjo ambli bati gaigai sqab. Nanji moreñqa keresai.”

⁴⁹ Osiqa Yesus a olo marej, “Ijo aŋgro kalil naŋgi jaqatin oqnsib sqab. Atraiyo inŋiq di bar atoqnsib ŋamyuwo na koiteqnuw dego kere.

⁵⁰ “Bar a bole. A qajarara koba. Ariya bar aqa qajarara koboqas di inŋi kiye na olo qajararatqas? Di keresai. Dego kere niŋgi bar bul sosibqa nuŋgo was naŋgi koba na geregere lawo na laqniy.”

10

Yesus a uŋa uratqajqa anjam marej

¹ Osiqa Yesus a sawa di uratosiqa Judia sawaq gilsiq Jordan ya taqal beiq di soqnej. A di son-aqa tamo uŋgasari gargekoba naŋgi bosib aqaq di koroonabqa aqa kumbra gaigai yoqnej qaji di olo dauryosiqa Qotei aqa anjam plaltosiq minjroqnej.

² Onaqa Farisi naŋgi olo Yesus aqa areq bosibqa a anjam bei grotimqa qusib naŋgi a ojqajqa deqa laŋa gisaŋyosib endegsib nenemyeb, “Tamo bei na aqa uŋa uratqa kere e? Gago dal anjam degsi unu e?”

³ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Moses a dal anjam kiyersi marej?”

⁴ Onaqa naŋgi na minjeb, “Moses a marej, ‘Tamo bei na aqa ŋauŋ uratqa osimqa pepa bei nenŋrenyosim yosim di a uratqas.’ ”

⁵ Onaqa Yesus na minjrej, “Nuŋgo are geteŋgejunu deqa Moses a dal anjam degsi nenŋrenyosiq niŋgi eŋej.

⁶ Ariya niŋgi quiy. ‘Tulaŋ nami Qotei a mandam ti inŋi inŋi kalil ti gereiyosiqa a tamo uŋa wo dego gereinjrej.

7-8 Deqa tamo bei na aqa ai abu nanği uratnjr-simqa aqa n̄auñ wo beterosib jejamu qujaitosib sqab.’ Qotei aqa anjam di nengrenq di unu. Deqa tamo uña wo nanği jejamu qujai sqab. Nanği olo jejamu aiyel sqasai.

⁹ Qotei na nanği aiyel turtnjrej deqa tamo bei na olo potnjraiç.”

¹⁰ Osiqa Yesus a tal bei gogetosiq di sonaqa aqa angro nanği aqa areq bosib aqa anjam deqa nenemyeb.

¹¹ Nenemyonabqa minjrej, “Tamo bei na aqa n̄auñ uratosim olo uña bei oqas di a na aqa n̄auñ kumbra ugeq waiyqo.

¹² Uña a dego aqa gumbuluñ uratosimqa olo tamo bei oqas di a na aqa gumbuluñ kumbra ugeq waiyqo.”

Angro du du nanği Yesus aqa areq beb

¹³ Onaqa tamo ungasari qudei nanği nanço angro du du joqsib Yesus na aqa ban nanço gateq di atet-njrqa marsib Yesus aqa areq beb. Beqnabqa Yesus aqa angro nanği na saidnjrsib minjreb, “Nunço angro du du nanği joqsib endeq baib.”

¹⁴ Degsib saidnjrnabqa Yesus na aqa angro nanği n̄irintnjrsiqa minjrej, “Angro du du nanği uratnjrib ijo areq beb. Nanği saidnjraib. Tamo ungasari nanği angro du du deqaji bul sqab di Qotei a nanço Mandor Koba sosim nanği taqatnjrqas.

¹⁵ E bole merngwai. Tamo nanği angro du du bul sqasai di Qotei na nanği osim taqatnjrqasai. Deqa a nanço Mandor Koba sqasai dego.”

¹⁶ Osiqa Yesus na angro du du nanği di soqonjrsiqa aqa ban nanço gateq di atetnjsiqa nanği qa Qotei pailyej.

Noro tamo bei a Yesus ombla anjam mareb

¹⁷ Osiqa Yesus a dena tigelosiqa gam dauryosiq gileqnaqa tamo bei urur ti aqa areq bosiq aqa sinğaq di sinğa pulutosiqa nenemyej, “O Qalie Tamo Bole, e kumbra bole kiye dauryosiy dena e nambile gaigai sqai?”

¹⁸ Onaqa Yesus na kamba minnej, “Ni kiyaaqa e tamo bole qa merbonum? Qotei a segi qujai tamo bole.

¹⁹ Ariya ni Qotei aqa dal anjam qalie. Anjam agiende. ‘Ni tamo bei qalsim moiyoaim. Ni tamo bei aqa uña jejamu ojetaim. Ni bajinaim. Ni tamo bei aqa jejamu laña gisanym. Ni was bei aqa inği inği laña gisan na yayaim. Ni ino ai abu nanço sorgomq di geregere sosimqa nanço anjam dauryoqne.’ ”

²⁰ Onaqa tamo dena olo Yesus minnej, “O Qalie Tamo, e angro kiñala qa dal anjam kalil di dauryosim boqnem agi bini degsi unum.”

²¹ Onaqa Yesus a tamo di koqyosiqa qalaiyosiq minnej, “Ni dal anjam kalil di dauryosim kertonum. Ariya kumbra qujai ni keretosai. Deqa e ni mermqai. Ni gilsim ino inği inği kalil qarinyosim silali osim tamo inği inği saiqoji nanği jeisim enjre. Degsim enjrsim bosim e daurbe. Yimqa bunuqna ni lañ qureq di awai bole itqam.”

²² Yesus na tamo di degsi minjnaq qusiqa are tulañ gulbekobaiyej. A inği inği koba ti soqnej deqa ulatamu ugeiyonaqa ulanej.

²³ Onaqa Yesus na aqa angro nanngi koqnjrnsiqa endegsi minjrej, “Tamo ungasari inngi inngi koba ti unub qaji nanngi Qotei na taqatnjrsim nanngo Mandor Koba sqa marsibqa lan qureq oqwajqa banngi koba.”

²⁴ Onaqa Yesus aqa angro nanngi aqa anjam di qusibqa tulan prugeb. Onaqa Yesus na olo minjrej, “O ijo angro, nnnngi quiy. Tamo ungasari nanngi Qotei na taqatnjrsim nanngo Mandor Koba sqa marsibqa lan qureq oqwajqa tulan banngi koba.”

²⁵ Kamel a yumba miligiq gilqajqa banngi koba. Dego kere tamo ungasari inngi inngi koba ti unub qaji nanngi Qotei na taqatnjrsim nanngo Mandor Koba sqa marsibqa lan qureq oqwajqa tulan banngi koba.”

²⁶ Onaqa Yesus aqa angro nanngi aqa anjam di qusibqa olo tulan prugugetosib segi segi maroqneq, “Yesus a anjam degsi mergwo deqa tamo yai nanngi Qotei na elenjamqa nanngi nambile gaigai sqa kere?”

²⁷ Onaqa Yesus a nanngi koqnjrnsiqa minjrej, “Tamo nanngi segi nambile sqa keresai. Ariya Qotei na nanngi elenqa kere. Di kiyaaqa? Qotei a kumbra kalil yqa kere.”

²⁸ Onaqa Pita na Yesus minnej, “O Tamo Koba, ni une. Iga gago inngi inngi kalil uratosim ni daurmeqnum.”

²⁹⁻³⁰ Onaqa Yesus na minjrej, “E bole mernngwai. Tamo nanngi e qa ti ijo anjam bole qa ti are qaloqnsib nanngo segi tal, nanngo was nanngi, nanngo jaja nanngi, nanngo ai abu nanngi, nanngo angro nanngi ti nanngo wau kalil dego uratnjrsib e daurbqab di Qotei na olo tal, was, jaja, ai, angro, wau gargekoba

nanği enjrqas. Yimqa jeu tamo nanği dego bosib nanği gulbe enjroqnqab. Ariya mondoŋ nanği ŋambile gaigai sqab.

³¹ Deqa niŋgi quiy. Tamo garggekoba bini ñam koba ti unub qaji nanği mondoŋ ñam saiqoji sqab. Ariya tamo garggekoba bini ñam saiqoji unub qaji nanği mondoŋ ñam koba ti sqab.”

Yesus a marej, “E moisiy olo subq na tigelqai”

³² Osiqa Yesus na aqa anğro nanği joqsıqa koba na gam dauryosib Jerusalem aiyoqneb. Aiyoqnsibqa Yesus a namoeqnaqa aqa anğro nanği bunuqna dauryoqnsibqa are toŋtoŋnjroqnej. Tamo unğasari qudei gam na dauryoqneb qaji nanği dego ulaosib aiyoqneb. Onaqa Yesus na aqa anğro 12 nanği segitnjrsıqa a une kiye turqas deqa nanği sainjroqnej.

³³⁻³⁴ A na nanği endegsi minjrej, “Niŋgi quiy. E Tamo Anğro. Iga Jerusalem aiyeqnum. Dia tamo qudei na e ojsib dal anjam qalie tamo nanği ti atra tamo kokba ti nanğo baŋq di e atqab. Yimqa nanği na ijo jejamu laŋa gisaŋyosib merbqab, ‘Ni une ti. Deqa ni moiqam.’ Nanği e degsib gisaŋbosib e olo ojsib tamo nanği Qotei qaliesai qaji nanğo baŋq di e atqab. Yimqa nanği na e misilinboqnsib mis-elboqnsib bu toqoŋ na e kumbainboqnqab. Osib e ŋamburbasq di lubsib moiyoŋtqab. Bati qalub koboamqa e olo subq na tigelqai.”

Jems Jon wo nanği aiyel tamo kokba sqajqa mareb

³⁵ Onaqa Sebedi aqa ŋiri aiyel Jems Jon wo nanği Yesus aqa areq bosib minjeb, “O Qalie Tamo, aqo

aiyel anjam bei mermonam ni gago anjam dau-ryqa kere kiyo?”

³⁶ Onaqa Yesus na nanɣi aiyel nenemnjrej, “E niŋgi kiyernɣwajqa deqa niŋgi ijoq bonub?”

³⁷ Onaqa nanɣi aiyel na Yesus minjeb, “Mondon ni rian koba ti laɣ goge na bosim gago Mandor Koba sosimqa bati deqa ni marimqa aqo aiyel ino ban woq ino ban qonanɣ di awoqom.”

³⁸ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Anjam niŋgi merbonub di aqa utru niŋgi geregere poingosai. E jaqatin koba oqai. Jaqatin di ya uge uyo bul. E gulbe koba dego oqai. Gulbe di tamo nanɣi ya tuqtjnro bul. Jaqatin ti gulbe ti e oqai di niŋgi aiyel dego oqa kere e?”

³⁹ Onaqa nanɣi na minjeb, “Od, aqo aiyel oqa kere.”

Onaqa Yesus na olo nanɣi aiyel minjrej, “Bole, jaqatin e oqai di niŋgi dego oqab. Gulbe e oqai di niŋgi dego oqab.

⁴⁰ Ariya tamo yai nanɣi ijo ban woq ijo ban qonanɣ di awoqab di e na marqa keresai. Di ijo wau sai. Tamo nanɣi Qotei na giltnjrej qaji nanɣi segi ijo ban woq ijo ban qonanɣ di awoqab.”

⁴¹ Yesus aqa anɣro 10 nanɣo ɲamdamuq di Jems Jon wo nanɣi na anjam di Yesus minjeb deqa qusib nanɣi aiyel qa ɲirinɣeb.

⁴² Onaqa Yesus na aqa anɣro 10 nanɣi met-njrnaqa aqa areq bonabqa minjrej, “Niŋgi qalie, mandor kokba sawa sawa kalil taqateqɣnub qaji nanɣi nanɣo segi ñam soqtoqnsib tamo unɣasari nanɣi ɲirinɣ na taqatnjreqɣnub.

⁴³ Ariya kumbra di nuṅgoq di saiḡ. Nuṅgo ambleq di anḡro bei a ñam ti sqa marsimqa a mati nuṅgo wau tamo soqnem. Osim a ñam ti sqa.

⁴⁴ Nuṅgo ambleq di anḡro bei a tamo kobaquja sqa marsimqa a mati nuṅgo kaṅgal tamo soqnem. Osimqa a olo tamo kobaqujaqas.

⁴⁵ E Tamo Anḡro. Niṅgi ijo kumbra qalieosib degsib dauryoqniy. Ijo kumbra agiende. E na tamo uṅgasari naṅgi wauetnjreqnum. E deqa bem. Tamo uṅgasari naṅgi e wauetbqajqa e deqa bosai. Bunuqna e ijo segi ṅambile uratosiy tamo uṅgasari garkekoba naṅgi elenqai.”

Yesus na tamo ṅam qandimo boletej

⁴⁶ Osiqa Yesus na aqa anḡro naṅgi joqsiqa koba na walwelosib aisib Jeriko qureq di branteb. Brantosib Jeriko qure ambleq na walwelosib olo Jeriko uratosib aiyeqnaḡqa tamo uṅgasari tulaṅ gargekoba naṅgi Yesus dauryosib koba na aiyoqneḡ. Aiyeqnaḡqa tamo bei ṅam qandimyej qaji aqa ñam Bartimeus a gam qalaq di awesosiqa tamo uṅgasari naṅgi silali qa ṅilnjroqnej. Bartimeus a Timeus aqa ṅiri.

⁴⁷ A gam qalaq di awesosiqa anjam endegsi quej, “Yesus Nasaret qaji a beqnu.” A degsi qusiqa tulaṅ leleṅosiq marej, “O Yesus, Devit aqa ṅiri, ni e qa dulame.”

⁴⁸ Onaqa tamo uṅgasari gargekoba Yesus dauryosib aiyoqneḡ qaji naṅgi na Bartimeus ṅiriṅtosib minjeb, “Ni leleṅkobaaim. Kiri.” Degsib minjeqnaḡqa a naṅgo anjam quetnjrosai. A olo tulaṅ leleṅoqnsiq Yesus minjoqnej, “O Devit aqa ṅiri, ni e qa dulame.”

⁴⁹ Onaqa Yesus a tigelosiqa tamo ungasari nanği minjrej, “Tamo di metib ijo areq bem.” Onaqa nanği na tamo nam qandimyej qaji di metosib minjeb, “Ni are singilat. Ni tigel. Yesus a ni metmeqnu.”

⁵⁰ Degsib minjnab qusiqa aqa gara jugo taqal atsiqa urur tigelosiqa Yesus aqa areq bej.

⁵¹ Bonaqa Yesus na nenemyej, “E ni kiyermqajqa deqa ni e qa lelenoqnam?” Onaqa minjej, “O Tamo Koba, e olo nam poibim sawa unqajqa deqa e ni qa lelenoqnam.”

⁵² Onaqa Yesus na minjej, “Ni e qa ino areqalo singilatonum deqa e ni boletmqai. Deqa ino namdamu olo poimimqa ni aiye.” Degsi minjnaqa aqa namdamu poiyoonaqa sawa unsiqa tigelosiq Yesus dauryosiq aiyej.

11

Yesus a donki aqa quraq di awoosiq Jerusalem aiyej

¹ Onaqa Yesus aqa anğro nanği koba na walwelosib aisib Jerusalem jojomyosib Betfage qure ti Betani qure ti dia branteb. Qure aiye di agi Oliv mana utruq di unu. Di brantosib Yesus na aqa anğro aiye qarinqrsiqa minjrej,

² “Ninği aisib qure bei jom di unu di brantosib donki bei tontonub unu di unqab. Donki di bunuj tamo bei nami aqa quraq di awoosaiognej qaji. Ninği donki di unsib sil palontosib titosib osi boiy.

³ Ninği sil palontoqnibqa tamo bei na nenemngwas kiyo, ‘Ninği kiyaaqa donki aqa sil palonteqnub?’ Degsi nenemngimqa ninği na minjiy, ‘Tamo

Koba a wau ti deqa donki qa mergwo.' Yimqa a na donki qarinyim ijoq bqas.”

⁴⁻⁵ Yesus a nanği aiyel degsi minjrseq qarinyjrnaqa aisib gam jomq di donki uneb. Donki di tal meq di tontonab sonaq uneb. Unsib sil palonteqnabqa tamo qudei gamq di tigelesoqneb qaji nanği na nanği aiyel nenemnjreb, “Ninği kiyafa donki aqa sil palonteqnub?”

⁶ Onaqa nanği aiyel na anjam Yesus a minjrej qaji di tamo nanği di minjrnab odnjrnabqa donki di osib Yesus aqa areq osi beb.

⁷ Bosib nanžo aiyel gara jugo piqtosib donki aqa quraq di tunabqa Yesus a segi donki gogetosiqa quraq di awoej.

⁸ Awoonaqa donki a walwewosi aiyeqnaqa tamo ungasari gargekoba nanği belenosib nanžo segi gara jugo piqtelenosib gamq di tuelenoqneb. Tamo qudei nanği nañuq dena ñam banğa ginjenyosibqa osi bosib di dego gamq di tuelenoqneb.

⁹ Onaqa Yesus a donki quraq di awoosiq walweleqnaqa tamo ungasari namooqneb qaji nanği ti bunuoqneb qaji nanği ti tulañ lelenoqnsibqa maroqneb, “Iga ni qa tulañ areboleboleiqeñnu. Ni Tamo Koba aqa ñam na bonum deqa a ni tulañ gegerimeñnu.

¹⁰ Ni gago moma Devit aqa wau osimqa ni kamba gago Mandor Koba sosim iga taqatgwajqa bonum. Deqa iga Qotei lañ goge di unu qaji aqa ñam soqtoqnqom!” Tamo ungasari nanği degoqn-sib lelen ti Yesus dauryoqneb.

¹¹ Onaqa Yesus a walwewosi aisiq Jerusalem di brantosiqa atra tal koba miligiq gilej. Gilsiq inği inği kalil atra tal miligiq di soqnej qaji di ko-

qyoqnej. Osiq bilaqtonaqa a olo atra tal koba uratosiq aqa segi angro 12 nanği joqsiqa koba na puluosib Betani qureq gileb.

Yesus a qura minjej, “Ni olo bunu geitqasai”

¹² Nebeonaqa Yesus aqa angro nanği ti olo tigelosib Betani qure uratosib aiyeb. Nanği aiy-oqnsibqa gamq di Yesus a mamyej.

¹³ Onaqa a isaq na nam atsiqa qura banga ti sonaq unsiqa aqa gei unqajqa utruq gilej. Gilsiq unej qura gei bei saiqoji. Geitqa bati sai deqa banga segi sonab unej.

¹⁴ Unsiqa qura di minjej, “Ni olo bunu geitqasai. Tamo bei a bosim ino gei bei oqasai.” Degsi minjnaqa aqa angro nanği queb.

Yesus na tamo unğasari nanği atra talq dena winjrej

¹⁵ Onaqa Yesus aqa angro nanği ti walwelosi aisib Jerusalem di branteb. Brantosib Yesus a atra tal koba miligiq gilsiqqa nam atej di tamo unğasari gargekoba nanği inği inği qarinyoqnsibqa dena silali eqnab unjrsiqa nanği winjrnaq jaraiyeb. Tamo qudei nanği silali piloqneb. Qudei nanği binon qarinyoqnsib dena silali oqneb. Deqa Yesus a nango jar ti jaram ti bilbelyosiqa nanği dego winjrnaq jaraiyeb.

¹⁶ Osiqa tamo unğasari atra tal miligiq di inği inği osi laqneb qaji nanği dego saidnjrsiqa winjrnaq jaraiyeb.

¹⁷ Nanği kalil jaraiyeqnabqa Yesus na minjrej, “Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, ‘Ijo tal endi tamo unğasari kalil nango pailyqajqa tal.’ Qotei aqa anjam degsi unu. Ariya ninği

na olo tal endi ugetonubqa a bajin tamo nanjo tal bulqo.”

¹⁸ Onaqa atra tamo kokba ti dal anjam qalie tamo nanji ti Yesus aqa anjam di qusibqa nanji a qa ulaosib a qalib moiqajqa gam namoqneb. Di kiyaca? Tamo ungasari kalil nanji Yesus aqa anjam quqwajqa tulan arearetnjroqnej deqa.

¹⁹ Ariya bilaqtonaqa Yesus aqa angro nanji koba na olo Jerusalem uratosib gileb.

Qura a laosiq moiyej

²⁰ Nebeonaqa Yesus aqa angro nanji ti olo tigelosib gam dauryosib aiyoqnsib qura di olo uneb utru ti kalil laosiq moiyej.

²¹ Onaqa Pita a Yesus aqa anjam nami qura minjej qaji deqa olo are qalsiqa Yesus minjej, “O Tamo Koba, ni unime. Qura ni ya njrintem qaji agi laosiq moiqo.”

²² Onaqa Yesus na aqa angro nanji endegsi minjej, “Ningi Qotei qa nunjo areqalo singilatiy.

²³ E bole merngwai. Tamo bei a areqalo aiyeitqasai di a mana kobaquja endi minjqas, ‘Ni tigelosim yuwalq aiye.’ Aqa are miligiq di a endegsi are qalqas, ‘Bole, mana di a ijo anjam dauryqas.’ Degsi are qalqas di mana a aqa anjam dauryosim tigelosim yuwalq aiqas.

²⁴ Deqa ninji quiy. Ningi inji bei qa Qotei pailyqa osibqa endegsib are qaliy, ‘Inji di Qotei na egwas.’ Degsib are qalsib pailyqab di a na engwas.

²⁵ Deqa ninji Qotei pailyqa osibqa tamo bei qa anjam soqnimqa ninji na aqa une kobotosib Qotei pailyy. Yimqa nunjo Abu lan qureq di unu qaji a kamba nunjo une kalil kobotetngwas.

26 Ariya nin̄gi tamo di aqa une kobotetqasai di nun̄go Abu lan̄ qureq di unu qaji a dego nun̄go une kobotet̄ngwasai.”

Juda nan̄gi na Yesus nenemyeb, “Ni singila qabe na osimqa kumbra endi yeqnum?”

27 Osiqa Yesus a aqa an̄gro nan̄gi koba na walwelosib aisib olo Jerusalem di branteb. Brantosib Yesus a atra tal koba miligiq gilsiq dia walweleqnaqa atra tamo kokba ti dal anjam qalie tamo nan̄gi ti Juda gate nan̄gi ti Yesus aqa areq bosib nenemyeb,

28 “Ni iga merge. Ni singila qabe na osimqa kumbra endi yeqnum? Yai na ni qarinq̄mej deqa ni bosim wau endi yeqnum?”

29 Onaqa Yesus na minjrej, “E kamba anjam bei nin̄gi nenem̄ngwai. Nenem̄ngitqa nin̄gi e merbibqa e yai na qarinq̄bonaq bosim wau endi yeqnum di ubtosiy mern̄ngwai.

30 Nin̄gi na merbiy. Yai na Jon qarinq̄yonaqa bosiq̄a tamo un̄gasari nan̄gi yansnjroqnej? Qotei na kiyo? Tamo bei na kiyo?”

31 Onaqa nan̄gi Yesus aqa anjam di qusibqa segi segi qairosib mareb, “Iga Yesus minjq̄om, ‘Qotei na Jon qarinq̄yej,’ degsi minjq̄om di a iga mergwas, ‘Kiyaqa nin̄gi Jon aqa anjam quetosai?’

32 Ariya iga minjq̄om, “Tamo bei na Jon qarinq̄yej,’ degsi minjq̄om di dego keresai.” Nan̄gi tamo un̄gasari nan̄gi ulain̄rsib deqa degsib qaireb. Di kiyafa? Tamo un̄gasari nan̄gi maroqneb, “Jon a Qotei aqa medabu o qaji tamo bole.”

33 Nan̄gi degsib qairosib olo Yesus minjeb, “Yai na kiyo Jon qarinq̄yej di iga qaliesai.” Onaqa Yesus

na kamba minjrej, “Niŋgi degsib merbonub deqa e dego yai na qarinjbonaq bosim wau endi yeqnum di niŋgi mernjwasai.”

12

Wain wau qa yawo anjam

¹ Yesus na Juda tamo kokba naŋgi degsi minjrsiqa olo yawo anjam bei endegsi minjrej, “Tamo bei a tigelosiqa aqa wauq gilej. Gilsiq a wain sil yagelenosiqa jeŋ qosej. Qoso koboonaqa meniŋ qura gogeq di tabir kuru bul gereiyej. Wain sil geitimqa wain gei koroiyosib paraparaiyosib aqa ya dia bilentqajqa deqa gereiyej. Osiqa wauq di tal atsiqa wau taqato tamo qudei naŋgo banq di aqa wau uratetnjrsiqa sawa isaq gilsiq di soqnej.

² Sonaqa wain gei melionaqa a na aqa kaŋgal tamo bei qarinyonaqa wau taqato tamo naŋgoq aisiqa minjrej, ‘Wau lanja na e qarinjboq bonum. Deqa niŋgi wain gei ebibqa e na osi gilqai.’

³ Degsi minjrnaqa naŋgi na a ojsib qalougetosib wiyonab lanja puluosiq gilej.

⁴ Gilnaqa wau lanja na olo kaŋgal tamo bei qarinyonaq ainaqa a dego ojsib aqa gate parate-tosib tulaŋ ugeugeiyeb.

⁵ Onaqa wau lanja na olo kaŋgal tamo bei qarinyonaq ainaqa a dego qalougetosib moi-yoteb. Olo kaŋgal tamo gargekoba naŋgi qarinjre-qnaqa aieyqnaq qudei ñumougetoqneb. Qudei moi-yot-njroqneb.

⁶ Onaqa wau lanja a endegsi are qalej, ‘Ijo segi angro qujai e na tulaŋ qalaqalaiyeqnum qaji di

qarinjyt aiqas di nanği a qalqasai. Nanği aqa anjam quetqab.’

⁷ Degsi are qalsiqa aqa segi niri qarinyonaq aiyej. Aiyeqnaqa wau taqato tamo nanği a unsibqa segi segi qairosib mareb, ‘Tamo a bqo endi wau lanja aqa segi niri. A na aqa abu aqa inği inği kalil oqas. Deqa iga a qalsim moiotosimqa wau endi iga na oqom.’

⁸ Degsib marsibqa wau lanja aqa niri ojsib qalnab moinaqa aqa jejamu osib wau qalaq di waiyeb.

⁹ “Deqa ningi kiyersib are qalonub? Wau lanja a bosimqa wau taqato tamo uge nanği di kiyernjrqs? E ningi merngwai. A bosim nanği ñumsim moiytjnjrqs. Osim aqa wau di olo yainjrsim tamo qudei nanžo banq di uratetnjrimqa nanği na kamba taqatesqab.

¹⁰ “Qotei aqa anjam bei unu. Ningi anjam di nami sisiyosai kiyo? Anjam agiende, ‘Tal gereiyo qaji tamo nanği na tal ai arqsibqa uge qa marsib taqal waiyeb.

Onaqa tal ai di Qotei na olo osiq tumaq di tigeltej unu.

Tal ai di tal siŋilatqajqa deqa tigeltej.

¹¹ Tamo Koba a segi na tal ai di tigeltej deqa iga unsim mareqnum, “Tal ai di tulaŋ bolequja.” ’ ’ ”

¹² Onaqa Juda tamo kokba nanği yawo anjam di qusib endegsib qalieeb, Yesus a yawo anjam dena nanžo jejamuq di une qametnjrej. Nanği degsib qalieosib deqa Yesus ojqa mareb. Ariya nanği tamo unğasari nanği ulainjrsib deqa nanği Yesus ojqa uratosib jaraiyeb.

“Iga Sisar takis yqom e?”

13-14 Juda tamo kokba nanġi jaraiyosib Farisi nanġi ti Herot aqa wau tamo qudei ti nanġoq aisib minjreb, “Ninġi Yesus aqaq gilsib anjam bei nene-myibqa a anjam grotim iga qusim ojgom.” Degsib minjrsib nanġi qarinjrnab Yesus aqa areq gilsib minjeb, “O Qalie Tamo, iga qalie, ni anjam bole maro qaji tamo. Ni anjam bole segi tamo unġasari nanġi minjroqnsim Qotei aqa kumbra osornjreqnum. Ni tamo bei ulaiyosaieqnum. Ni tamo ñam ti nanġi anjam bei minjroqnsim olo tamo ñam saiqoji nanġi anjam bei minjrosaieqnum. Ni anjam qujai tamo kalil nanġi minjreqnum. Deqa ni iga merge. Iga Sisar takis yqom e? Yqasai e? Ni kiyersi are qalonum?”

15 Onaqa Yesus a nanġo gisanġ anjam di poiyon-aqa minjrej, “Kiyaqa ninġi e anjam bei grotitqa qusib e ojgajqa deqa gisanġbeqnum? Meniġ silali bei osi boiy. Osbab e unġai.”

16 Degsi minjrnaqa nanġi meniġ silali bei osi bosib osoryonab unsiqa minjrej, “Meniġ silali quraq endi tamo yai aqa ulatamu ti ñam ti unu?” Onaqa nanġi na minjeb, “Di Sisar aqa.”

17 Onaqa a na minjrej, “Deqa Sisar aqa inġi inġi a qa olo yiy. Qotei aqa inġi inġi a qa olo yiy.” Onaqa nanġi Yesus aqa anjam di qusibqa tulanġ prugugeteb.

Tamo moreġo qaji nanġi olo subq na tigelqab

18 Onaqa bati deqa Sadyusi tamo qudei nanġi Yesus aqa areq beb. Sadyusi nanġi mareqnum, “Tamo moreġo qaji nanġi olo subq na tigelqasai.” Deqa nanġi bosib Yesus endegsib minjeb,

19 “O Qalie Tamo, ni que. Moses a nami dal anjam endegsi nenngrenyej, ‘Tamo bei a moiymqa aqa n̄aun̄ angro saiqoji soqnimqa aqa was bei na olo uña qobul di osim aqa was moiyej qaji aqa angro n̄ambabtetqas.’ Moses a nami dal anjam degsi nenngrenyej.

20 Deqa ni que. Was 7 nan̄gi soqneb. Nan̄go was matu a uña osiqa moiyej. A angro saiqoji.

21 Onaqa aqa was yala na olo uña qujai di osiqa a dego moiyej. A angro saiqoji. Onaqa aqa was yala na olo uña di ej. Osiqa a dego moiyej. A angro saiqoji.

22 Was 7 kalil nan̄gi uña qujai di osib moren̄eb. Nan̄gi angro saiqoji. Nan̄gi kalil moren̄onabqa ariya bunuqna uña di a dego moiyej.

23 Deqa ni iga merge. Mondoñ subq na tigelo batiamqa tamo kalil nan̄gi subq na tigelabqa uña di a yai aqa n̄aun̄ tintiñ sqas? Ni qalie, was 7 kalil nan̄gi uña qujai di eb.”

24 Onaqa Yesus na minjrej, “Qotei aqa anjam nenngren̄q di unu qaji di aqa damu nin̄gi poiñgosai e? Qotei aqa siñgila dego nin̄gi poiñgosai e? Od, nin̄gi poiñgosai. Utru deqa nin̄gi anjam grotonub. Grotosib agi nenembonub.

25 Mondoñ tamo un̄gasari nan̄gi subq na tigelosi-bqa nan̄gi un̄atqasai. Nan̄gi tamotqasai. Nan̄gi lan̄ angro bul lan̄a sqab.

26 “Nin̄gi quiy. Tamo nan̄gi moisib olo subq na tigelqab anjam di aqa utru Moses a nami babtosiq nenngren̄yej. Di nin̄gi sisiyosai kiyo? N̄am marin̄ miligiq di puloneqnaqa Qotei a n̄am pulon̄q di sosiqa Moses metosiq endegsi minjej, ‘E Abraham aqa Qotei. E Aisak aqa Qotei. E Jekop aqa Qotei.’

27 Qotei na Moses degsi minnej deqa iga qalieonum, Qotei a tamo moreño qaji nanngo Qotei sai. A tamo n̄ambile so qaji nanngo Qotei. Anjam di nin̄gi tulan̄ grotonub!”

Dal anjam kiye a tulan̄ bolequja?

28 Onaqa dal anjam qalie tamo bei a bosiq̄a Yesus a Sadyusi nan̄gi ti anjam na qoteqnab un̄rej. Yesus a geregere Sadyusi nan̄gi kamba anjam minjrnaqa qusiqa Yesus nenemyej, “Qotei aqa dal anjam kiye a segi qujai tulan̄ bolequja? Dal anjam kiye a dal anjam kalil buñnjrejunu?”

29 Onaqa Yesus na minnej, “Dal anjam tulan̄ bolequja agi mermqai. ‘O Israel nin̄gi quiy. Gago Tamo Koba Qotei a segi qujai Tamo Koba.

30 Deqa ni ino Tamo Koba Qotei a tulan̄ qalaqalaiyime. Qalaqalaiyosim ino are miligi ti ino qun̄uñ ti ino areqalo ti ino siñgila ti kalil a yekritime.’ Dal anjam di a segi qujai tulan̄ bolequja. A na dal anjam kalil buñnjrejunu.

31 Ariya dal anjam deqaji bei dego mermqai. Dal anjam agiende. ‘Ni ino segi jexamu gereiyeqnum dego kere ino was nan̄gi degsim geregereinjroqnime.’ Dal anjam boledamu aiyel agi e na mermonum. Dal anjam deqaji bei saiqoji.”

32 Onaqa dal anjam qalie tamo dena kamba Yesus minnej, “O Qalie Tamo, ni bole maronum. Qotei a segi qujai. Qotei bei saiqoji.

33 Iga a tulan̄ qalaqalaiyosim gago are miligi ti gago powo ti gago siñgila ti kalil a yekritqom di kumbra bolequja. Iga gago segi jexamu gereiyeqnum dego kere gago was nan̄gi degsim geregereinjroqnqom di dego kumbra bolequja. Dal an-

jam aiyel di tulan boledamu. Iga inġi inġi Qotei atraiyqom di lanja kiñala. Iga inġi bei nġamyuwo na koitosim Qotei atraiyqom di dego lanja kiñala. Ariya iga dal anjam aiyel di dauryqom di tulan bolequja.”

³⁴ Dal anjam qalie tamo di a tulan poiyoŋaqa anjam degsi marnaqa Yesus a qusiqa minjej, “Ni anjam tulan boledamu maronum. Deqa sokiñala Qotei na ni taqatmosim ino Mandor Koba sqas.”

Onaqa tamo unġasari nanġi olo anjam bei Yesus nenemyqajqa ulaeb.

Kristus a kiyersim Devit aqa nġiri sqas?

³⁵ Onaqa Yesus a atra tal koba miligiq di sosiqa Qotei aqa anjam plaltoqnej. Osiqa tamo unġasari nanġi anjam bei endegsi minjrej, “Dal anjam qalie tamo nanġi kiyaqa mareqñub, ‘Kristus a Devit aqa nġiri?’

³⁶ Devit a nami marej, ‘Kristus a ijo Tamo Koba.’ Agi Mondor Bole na Devit aqa medabu siŋgilatetonaqa a endegsi marej, ‘Tamo Koba a na ijo Tamo Koba minjej, “Ni ijo baŋ woq endi awo.

Awesoqñimqa e ino jeu tamo kalil nanġi elenjosiy ino sorgomq di atitqa ni na nanġi taqatnġroqñam.” ’

³⁷ Niġi uniy. Devit a marej, ‘Kristus a ijo Tamo Koba.’ Deqa Kristus a kiyersim Devit aqa nġiri sqas?”

Dal anjam qalie tamo nanġi kumbra uge uge yoqneb

Tamo unġasari gargekoba nanġi sosibqa Yesus aqa anjam quqwjaja tulan arearetnġroqnej.

³⁸ Yesus a anjam bei endegsi plaltosiq minjrej, “Ningi dal anjam qalie tamo nanjo kumbra uge geregere tenemtoqniy. Nanji koro sawaq di tamo ungasari nanji na nanjo ñam soqtetnjrsib ban ojet-njrqajqa deqa gara olekokba jugoqnsib laqnu.

³⁹ Nanji Qotei tal miligiq di, goiyo kokbaq di sosibqa tamo ñam ti nanjo awo jaramq di awooqn-qajqa deqa areboleboleinjreanu.

⁴⁰ Nanji unja qobul nanji gisañnjroqnsibqa nanjo tal ti ingi ingi ti laña yainjreanu. Osib tamo ungasari nanji na unjrsib nanjo ñam soqtetnjrqajqa deqa pailyo olekokba yeqnu. Deqa mondon Qotei na nanji awai tulan ugedamu enjrqas.”

Unja qobul aqa silali kiñala soqnej di Qotei yekritej

⁴¹ Osiqa Yesus a atra tal miligiq di sosisqa silali ato qaji kulum jojomq di awoej. Awoosiqqa ñam atej di tamo ungasari nanji boqnsib silali ateqnab unjroqnej. Ñoro tamo gargekoba nanji boqnsib silali tulan kokba atoqneb.

⁴² Onaqa unja qobul bei ñoro tulan saiqoji a dego bosiqqa meniñ silali kiñilala aiyel segi atej.

⁴³ Atnaqa Yesus na unsiqa aqa angro nanji metnjrnaqa aqa areq bonabqa minjrej, “E bole merñgwai. Unja qobul endi a ñoro tulan saiqoji. Deqa a na ñoro tamo kalil nanji bunjrsiqqa silali kobaquja atqo.

⁴⁴ Ñoro tamo nanji silali koba ejunub. Nanji oto kiñala segi ateqnub. Ariya unja qobul endi a silali tulan sai bole sai. Aqa meniñ silali kiñilala aiyel segi naj agi atekritqo.”

13

Bunuqna jeu tamo nanji na atra tal niñaqyqab

¹ Osiqa Yesus na aqa angro nanji joqsiqa koba na atra tal koba uratosib giloqnsibqa aqa angro bei na minjej, “O Qalie Tamo, ni unime. Atra tal endi tulan bolequja. Atra tal walato qaji meniñ di tulan boledamu!”

² Onaqa Yesus na kamba minjej, “Atra tal ni unonum endi bunuqna jeu tamo nanji na bosib tulan niñaqyosib aqa meniñ kalil paraparainjrsibqa taqal breinjrqab. Yimqa meniñ bei meniñ bei aqa quraq di sqasai. Meniñ kalil segi segiqab.”

Gulbe kobaquja bunuqna brantqas

³ Osiqa Yesus a Oliv manaq oqsiq atra tal areiyosiq awesonaqa Pita na Jems na Jon na nanji qalub Yesus aqa areq bosib lumu nenemyeb,

⁴ “Ni iga merge. Bati gembu jeu tamo nanji bosib atra tal endi niñaqyqab? Niñaqyqa osibqa kumbra kiye namoqna brantim iga unsim poigwas, ‘Bati di jojomqo?’”

⁵ Onaqa Yesus na minjrej, “Niñgi geregere ñam atoqniy. Tamo qudei na niñgi gisañgo uge.

⁶ Bunuqna gisañ tamo gargekoba nanji ijo ñam na bosib tamo ungasari nanji minjroqnqab, ‘E Kristus.’ Degsib tamo ungasari tulan gargekoba nanji gisa gisañjroqnqab.

⁷ “Bunuqna sawa bei bei qaji nanji an na qotokobaoqnqab. Niñgi deqa qusib ulaaib. Qotei a nami marej, ‘Kumbra di brantqas.’ Deqa brantem. Ariya kumbra di brantimqa diño bati urur brantqasai. Soboleiyosim brantqas.

⁸ Bati deqa sawa bei ti sawa bei ti qotoqnqab. Mandor qudei nanği tigeloqnsibqa mandor qudei nanği qoto itnjroqnqab. Sawa bei beiq di mimin kokba ti mam ti inği saio bati brantelenqas. Kumbra kalil di unğa anğrotqa osiqa mati jaqatin kiñala eqnu dego kere.

⁹ “Deqa ninği geregere ñam atoqniy. Kumbra kalil di brantosaisoqnimqa Juda nanği na bosib ninği ojelenosib anjam pegiyo talq di ninği tigeltngoqnqab. Osib nanço Qotei tal miligiq di ninği kumbaingoqnsib olo ninği joqoqnsib Rom nanço gate ti nanço mandor ti nanço ulatamuq di ninği tigeltngoqnqab. Yimqa ninği ijo anjam bole palontoqnsib nanği minjroqnqab.

¹⁰ Sawa sawa kalilq di dego ninği ijo anjam bole ubtosib mare mare laqnibqa tamo unğasari nanği quoqnqab. Amqa diño bati brantqas.

¹¹ Nanği na ninği ojoqnsib anjam pegiyo talq di tigeltngoqnsibqa ninği endegsib are qalaib, ‘Iga na kamba anjam kiyersi minjrçom?’ Ninği degaib. Bati deqa Qotei na powo ençoqnimqa ninği kamba anjam minjroqnqab. Ninği segi na anjam minjrçasai. Mondor Bole na nunço medabu singilatetngim ninği anjam marqab.

¹² Bati deqa kumbra uge endeqaji brantqas. Tamo qudei na nanço segi was nanği ojoqnsib qaja tamo nanço banq di atoqnibqa nanği na nanği ñumoqnsib moreñoqnqab. Tamo qudei na nanço segi anğro nanği dego degsib ojoqnqab. Anğro qudei na nanço segi ai abu nanği jeutnjroqnsib ojoqnsib qaja tamo nanço banq di atoqnibqa nanği na nanği ñumoqnsib moreñoqnqab.

¹³ Ninği ijo ñam ejunub deqa tamo kalil nanği

ningi qa are tulan ugeinjroqngas. Ariya ningi ijo ñam singila na ojsib gilsib diño bati itqab di Qotei na ningi elenqas.”

Ingi tulan ugedamu brantqas

¹⁴ Osiqa Yesus a olo marej, “Diño batiamqa ingi tulan ugedamu a Qotei aqa getento warum miligiq di tigelesoqnim ningi unqab.” E Mak. Tamo ungasari ijo anjam endi sisiyeqñub qaji nanği geregere sisiyosib poinjrem. Poinjrim marqab, bole. Osiqa Yesus na aqa anğro nanği olo endegsi minjrej, “Ningi ingi ugedamu di unsibqa bati deqa tamo ungasari Judia sawaq di unub qaji nanği jaraiyosib manaq oqoqujatebe.

¹⁵ Tamo ungasari tal meq di unub qaji nanği jaraiqa oqnsib ingi ingi oqa osibqa olo warum miligiq gilaib. Nanği jaraiyoqujatebe.

¹⁶ Tamo ungasari wauq di unub qaji nanği jaraiqa oqnsib nanğo gara jugo oqa osibqa olo puluosib qureq baib. Nanği torei dena jaraiyoqujatebe.

¹⁷ Bati deqa unğa guman ti unğa anğro mom ti nanği jaraiyo banğioqnsib gulbe koba oqab.

¹⁸ Deqa ningi endegsib pailyoqñiy, ‘Gulbe di awa bati qa brantaiq.’

¹⁹ Ningi degsib pailyoqñiy. Di kiyaca? Bati deqa tamo ungasari nanği gulbe tulan kobaquja oqab. Gulbe deqaji nami brantosaiognej. Qotei na mandam atej bati deqa gulbe deqaji brantosai dena bosu bosiq agi bini unum. Bunuqna laña ambleq di dego brantqasai. Agi bati qujai deqa brantqas.

²⁰ Gulbe di aqa bati Tamo Koba a na truqutqas. A na truqutqasai di tamo ungasari kalil nanği padalekritqab. Aqa segi tamo ungasari nami gilt-njrej qaji nanği padalaib deqa a na gulbe di aqa bati truqutqas.

²¹ “Bati deqa tamo qudei na merngwab, ‘Ninği uniy. Kristus a bqo agiende’ o ‘Kristus a bqo agide.’ Degsib merngibqa ninği nanžo anjam quetnjraib.

²² Tamo qudei nanği bosib gisañosib maroqnqab, ‘E Kristus.’ Qudei nanği maroqnqab, ‘E Qotei aqa medabu o qaji tamo bole.’ Degsib maroqn-sib manwa kokba gargekoba babtoqnqab. Nanžo manwa dena nanği na tamo ungasari kalil areqalo niñaqyetnjroqnqab. Osib Qotei aqa segi tamo ungasari nami gilt-njrej qaji nanžo areqalo dego niñaqyetnjrqajqa wauoqnqab.

²³ Deqa ninği geregere nam atsib soqniy. Kumbra kalil di brantosaisonaqa e namoqna merngonum.”

Tamo Anğro a sinğila ti rianğ ti bqas

²⁴ Osiqa Yesus a olo marej, “Gulbe kalil di nanžo bati koboamqa seğ ambruqas. Bai dego suwanqasai.

²⁵ Bongar nanği lanğ goge na ululoñosib mandamq aiyelenqab. Lanğ goge dia inği inği kalil renğinyelenqab.

²⁶ Bati deqa e Tamo Anğro sinğila ti rianğ koba ti lanğbiq na mandamq aiyoqnit tamo ungasari nanği tarosib e nubqab.

²⁷ Yimqa bati deqa e na ijo lanğ anğro nanği qarijnjritqa nanği sawa sawa kalil keretosib Qotei

aqa segi tamo ungasari nami giltnjrej qaji nanği lan utru utruq na koroinjr qab.”

Ninği qura qa yawo anjam dena poiŋgem

²⁸ Osiqa Yesus a olo marej, “E na qura qa yawo anjam ninği mernğitqa dena geregere poiŋgem. Qura banğa qalsim olo ñalguyoqnimqa ninği unsib qalieqab, ‘Señ aqa bati jojomoqo.’

²⁹ Dego kere kumbra kalil e ubtosim mernğonum qaji endi brantimqa ninği unsib endegsib qalieoiy, ‘Bole, Kristus bqajqa bati jojomoqo. A siranmeq di tigelejunu.’

³⁰ E bole mernğwai. Tamo ungasari bini bati endeqa unub qaji nanği kalil moreŋosaisoqniqbqa kumbra kalil endi brantqas.

³¹ Lan ti mandam ti koboqab. Ariya ijo anjam koboqa keresai.”

Yesus bqajqa bati di tamo bei a qaliesai

³² Osiqa Yesus a olo marej, “Ijo bqajqa bati tamo qujai bei a qaliesai. Lan angro nanği qaliesai. E Qotei aqa Niri e segi dego qaliesai. Ijo Abu a segi qalie.

³³ “Ninği ijo bqajqa bati qaliesai deqa ninği geregere ñam atsib soqniy.

³⁴ Ijo bqajqa bati di tamo bei a sawa isağ gilej dego kere. A gilqa osiqa aqa kanğal tamo nanğon banğ di aqa tal ti inği inği ti uratetnjrsiqa nanği wau segi segi enjrej. Aqa kanğal tamo bei minjej, ‘Ni siranmeq di tigelesosim geregere ñam atoqne.’

³⁵ Degsi minjej. Dego kere ninği geregere ñam atsib soqniy. Di kiyaga? Tal lanja a olo bqajqa bati ninği qaliesai. A bilağ kiyo, qolo kiyo, tuwe anjamoqnimqa kiyo, nobqolo kiyo bqas.

³⁶ A boqujatosim ninği ɳereɳesoqniɳ nuɳgaim deqa ninği geregere ɳam atsib soqniy.

³⁷ E anjam mernɳonum qaji endi tamo kalil nanği dego minjreqnum. Ijo anjam agiende, ‘Ninği geregere ɳam atsib soqniy.’ ” Yesus na aqa anɳro nanği degsi minjrej.

14

Juda tamo kokba nanği Yesus qalib moiɳajqa gam ɳamoqneb

¹ Onaqa Juda nanço yori bati koba jojomej. Yori bati di aqa ɳam Bem Tiyosai Qaji Uyqajqa Bati. Qotei a nami Israel nanği Isip sawaq di padalqa laqnabqa aqaryainjrej. Deqa olo are qalqajqa bati jojomej. Bati aiyel soqnej. Deqa atra tamo kokba ti dal anjam qalie tamo nanği ti endegsib nenemoqneb, “Iga kiyersim Yesus lumu na ojsim qalsim moiɳotqom?”

² Osib mareb, “Iga yori bati qa Yesus ojɳasai. Ojɳom di tamo unɳasari nanği iga nugsib ɳirinɳosib qoto tigelto uge.”

Unğa bei a goreɳ quleq ti osiq Yesus aqa gateq di bilentej

³ Onaqa Yesus a Betani qureq gilsiqqa tamo bei nami yu na aqa jejamu ugeeleɳej qaji aqa ɳam Saimon aqa talq di soqnej. Sosisqa inği uyeqnaqa unğa bei a goreɳ quleq ti tulanɳ boledamu silali kobaquja na awaiyej qaji di jalinɳaq jigsisqa osi bosiqqa aqa medabu paratosiqqa Yesus aqa gateq di bilentej.

⁴ Onaqa tamo qudei tal miligiq di awesoqneb qaji nanği unğa di aqa kumbra unsibqa ɳirinɳosib

segi segi maroqneɓ, “Uŋa di a kiyaaqa gorenɗ di laŋa ñaŋguiyqo?”

⁵ A gorenɗ di osiq tamo qudei enjrɗo qamu meniŋ silali 300 yonub qamu gilsiq tamo iŋgi iŋgi saiɗoji naŋgi jeisi enjrɗo qamu di kere.” Osib naŋgi uŋa di niriŋteɓ.

⁶ Onaqa Yesus na kamba minjrej, “Niŋgi kiyaaqa uŋa di gulbe yeɗnub? A kumbra bole ebqo.

⁷ Tamo iŋgi iŋgi saiɗoji naŋgi bati gaigai niŋgi ti sqab. Deqa niŋgi na naŋgi aqaryainjrɗa are soqniɗqa aqaryainjroqniy. Ariya e bati gaigai niŋgi ti sqasai.

⁸ E moiɗai. Moiɗitqa e subq atqab. Uŋa di a e qa are qalsiqa ijo jejamuɗ di gorenɗ bilentosiq dena ijo jejamu subq atqajqa gereiyetɓqo. A na kumbra di e qa yqa kere agi yqo.

⁹ E bole mernɗgawai. Bunuqna ijo wau tamo naŋgi sawa sawa kalilɗ di ijo anjam bole mare mare laqnsibqa uŋa endena kumbra ebqo qaji deqa are qaloqnsib a qa saoqnaqab.”

Judas a Yesus osim atra tamo kokba naŋgo baŋq di atqas

¹⁰ Onaqa Judas Iskariot a tigelosiqqa atra tamo kokba naŋgoq gilej. Judas a Yesus aqa anɗro 12 naŋgi deqaji bei. A naŋgoq gilsiqqa minjrej, “E Yesus osiy nuŋgo baŋq di atqai.”

¹¹ Degsi minjrnaqa naŋgi qusib tulaŋ areboleboleinjrnaqa minjeb, “Ni Yesus osim gago baŋq di atimqa iga ni silali emqom.” Degsib minjnabqa a gilsiqqa a Yesus osim naŋgo baŋq di atqajqa gam ŋamoqnej.

Yesus aqa anɗro naŋgi ti yori bati aqa iŋgi uyeɓ

¹² Ariya Bem Tiyosai Qaji Uyqajqa Bati brantej. Qotei a nami Israel nanği endegsi minjrej, “Ninği kaja du du nanği ñumelenosib siranmeq di lej liyibqa e na unsiy ninği uratngwai. E ninği padaltngwasai.” Qotei a nami Israel nanği degsi minjrej. Kumbra deqa olo are qalqajqa yori bati brantonaqa Juda nanği mareb, “Iga kaja du du nanği ñumelenosim Qotei atraiyqom.” Onaqa bati deqa Yesus aqa anğro nanği na endegsib nene-myeb, “Ni iga merge. Iga aisim tal qabia yori bati aqa inği inği gereiyetmonamqa ni inği uyqam?”

¹³ Onaqa Yesus na aqa anğro aiyel qarinqrsiqa minjrej, “Ninği aiyel aisib qure ambleq di tamo bei ya nobu qoboyosim giloqnm gamq di itosib dauryiy.

¹⁴ Ninği a dauryosib tal a gogetqas qaji di miligiq gilsib tal lanja endegsib minjiy, ‘Qalie Tamo a marqo, “E ijo anğro nanği koba na awoosim yori bati aqa inği uyqajqa warum a qabi unu?” ’

¹⁵ Ninği degsib minjibqa a na warum kobaquja bei gogeqsi unu di ninği osorngwas. Warum dia nami jar ti awo jaram ti ateleneb unu. Ninği aiyel aisib warum dia gago inği inği gereiyelenoiy.”

¹⁶ Onaqa nanği aiyel qure miligiq aisib anjam kalil Yesus na minjrej qaji degsi brantonab unsi-bqa inği inği kalil warum dia gereiyeleneb.

¹⁷⁻¹⁸ Onaqa bilaqtonaqa Yesus aqa anğro 12 nanği ti koba na aisib tal gogetosib awoosib inği uyoqnsibqa Yesus a nanği endegsi minjrej, “E bole merngwai. Ninği ijo anğro 12. Nunğo ambleq dena anğro bei a tigelosim e osim tamo qudei nanğo banq di atqas. Anğro di agi iga koba na inği uye-qnum.”

19 Degsi minjrnaq qusibqa are tulan gulbekobainjrnaqa segi segi Yesus nenemyoqneb, “O Tamo Koba, ni e qa kiyo maronum?”

20 Onaqa minjrej, “Angro aqo ombla endego tabir qujaiq di bem quiq di tuqtqnum qaji a na e osim tamo qudei nanqo banq di atqas. A dego ijo angro 12 ninqi deqaji bei.

21 Ninqi quiy. E Tamo Angro moiqai. Nami Qotei aqa anjam e qa degsib nengrenyeb. Deqa unqum. E anjam di dauryosiy moiqai. Ariya angro e osim tamo qudei nanqo banq di atqas qaji a tulan padalougetqas. A nami nambabosai qamu di kere.”

Yesus na aqa angro nanqi bem ti wain ti anainjrej

22 Osiaqa Yesus aqa angro nanqi koba na inji uyoqnsibqa Yesus a Qotei pailyosiqa bem bei osiq ginjenyosiqa nanqi enjrnsiq endegsi minjrej, “Endi ijo jejamu. Osib uyiy.”

23 Osiaqa wain osiaqa gambanq di bilentosiaqa Qotei pailyosiqa aqa angro nanqi enjrnaqa nanqi kalil osib uyeb.

24 Onaqa Yesus na minjrej, “Wain gambanq endi ijo len. Tamo unqasari gargekoba nanqo une kobotetnrqajqa deqa ijo len aiqas. Aisim Qotei aqa anjam bunuj nami gereiyej qaji di singilatqas.

25 E bole mernqwai. E wain endi olo uyqasai. Degsi gilsiy mondon dijo batiamqa Qotei a nunqo Mandor Koba soqnimqa e olo wain bunuj uyqai.”

26 Yesus na aqa angro nanqi degsi minjrnsiq nanqi koba na louosib koboonaqa qure uratosib Oliv manaq oqeb.

Yesus na aqa angro nanqi minjrej, “Ninqi kalil e uratbosib jaraiqab”

²⁷ Yesus aqa angro nanği ti manaq oqoqnsibqa Yesus na minjrej, “Niği kalil ijo ñam ulontosib e uratbosib jaraiqab. Nungo kumbra deqa Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, ‘E na kaja nanžo mandor qalitqa kaja nanği segi segi jaraiqab.’ Qotei aqa anjam nami degsib nengrenyeb.

²⁸ Ariya bati qalub koboamqa e olo subq na tigelosiy niği qa namoosiy Galili sawaq gilitqa niği bunuqna e daurbosib dia e itbqab.”

²⁹ Onaqa Pita na minjej, “Angro kalil nanği ino ñam ulontosib jaraiqab e segi ino ñam ulontqasai.”

³⁰ Onaqa Yesus na kamba Pita minjej, “E bole mermqai. Qolo qujai endeqa ni ijo ñam ulitqam. Tuwe anjamoaiyeltosaisoqnimqa ni gisañoqalubtosim marqam, ‘E Yesus qaliesai.’ ”

³¹ Onaqa Pita a tulañ saidosiq minjej, “Sai. E ni ombla moiqa marimqa, uñgum, e ino ñam ulitqasai bole sai.” Onaqa Yesus aqa angro kalil nanği anjam qujai di minjoqneb.

Yesus a Getsemani nañu aguq di aqa Abu pailyej

³² Yesus aqa angro nanği koba na walwelosib nañu agu beiq di branteb. Nañu agu di aqa ñam Getsemani. Di brantosib Yesus na aqa angro nanği minjrej, “Niği endi awesoqniy. E kiñala sasalosiy ijo Abu pailyosiy bqai.”

³³ Degsi minjrsiqa aqa angro qalub agi Pita na Jems na Jon na nanği segi joqsiqa pailyqajqa sasalej. Sasalosiqqa pailyoqnsiqqa a are tulañ gul-bekobaiyej.

34 Osiqa aqa angro qalub nanği di minjrej, “E are tulañ gulbekobaibqo. Gulbe dena e moiyepratonum. Deqa niñgi e ombla endi sosimqa ñam atoqniy.”

35-36 Degsi minjrsiqa olo kiñala sasalosiqa mandamq di ñam quosiqa endegsi pailyej, “O Aba. (Di Hibru anjam. Aqa damu, “O Abu.”) Gam bei soqnimqa ni na marimqa gulbe aqa bati bqo endi e buñbosim gilem. Ni kumbra kalil yqa kere. Deqa ni marimqa gulbe endi ijoq baiq. Gulbe endi ya uge uyo bul. Uñgum, ni ijo areqalo dauryaim. Ni ino segi areqalo dauryosim ye.”

37 Yesus a degsi Qotei pailyosiq olo tigelosiqa aqa angro nanço areq aisiq ñam atej di nanği are gulbe na ñereñesonab unjrej. Deqa Yesus na Pita minjej, “O Saimon, ni ñeiejunum e? Ni ñam sokiñalayqa keresai e?”

38 Niñgi ñereñaib. Niñgi ñam sosib pailyoqniy. Yim gulbe bei nuñgoq bqas di gulbe dena niñgi uneq wañgwasai. Bole, nuñgo are miligiq di niñgi e daurbqajqa are unu. Ariya niñgi segi gulbe di oqajqa siñgila saiqoji.”

39-40 Osiqa Yesus a olo puluosi sasalosiq a nami pailyej qaji degsi olo pailyosiq bosiq aqa angro qalub nanği urñamnjrnaqa ñereñesonab unjrej. Unjrnaqa nanği Yesus anjam bei minjqqa keresaiinjrej.

41 Olo gilsiq Qotei pailyosiq bosiq aqa angro nanği itnjrsiq minjrej, “Niñgi aqaratosib geregere ñereñejunub e? Uñgum. Bati koboqo. Niñgi uniy. E Tamo Angro osib une tamo nanço banq di atqajqa bati bqo.

42 Niŋgi tigelab gilqom. Tamo e osim une tamo nanŋo banq di atqajqa agi brantqo.”

Judas a Yesus osiq jeu tamo nanŋo banq di atej

43 Onaqa Yesus aqa anŋro 12 nanŋi deqaji bei agi Judas a na tamo gargekoba nanŋi sebru ti torom ti elenonab joqsiqa Yesus aqa areq di branteb. Juda gate nanŋi ti dal anjam qalie tamo nanŋi ti atra tamo kokba ti nanŋi na nanŋi qarinjrnab Yesus ojqa beb.

44 Judas a nami nanŋi ti qairosib anjam gereiyosib a na endegsi minjrej, “E na tamo kundoqyqai agide. A ojsib geregere taqatosib osib giliy.”

45 Onaqa Judas a Yesus aqa areq bosiq minjej, “O Tamo Koba.” Degsi minjsiq kundoqyej.

46 Kundoqyonaqa tamo nanŋi brantosib ban waiyosib Yesus ojeb.

47 Onaqa Yesus aqa anŋro bei jojom di tigele-soqnej qaji a na aqa sebru osiqqa atra tamo gate aqa kanŋal tamo gateq di qalqajqa sebru waiyej grotosiqa dabkala segi gentetej.

48 Onaqa Yesus na tamo nanŋi di minjrej, “E leŋ ojo tamo unum deqa kiyo niŋgi sebru ti torom ti elenosis e ojqa bonub e?”

49 E bati gaigai atra tal miligiq di niŋgi koba na sosimqa Qotei aqa anjam plaltoqnem. Bati deqa niŋgi yala ban waiyosib e ojosai. Niŋgi kumbra degyeb deqa Qotei aqa anjam nengrenq di so qaji di aqa damu brantej.”

50 Yesus a nanŋi degsi minjrnaqa aqa anŋro kalil nanŋi a uratosib jaraiyeb.

Anŋro wala bei a yosi ulanej

⁵¹ Bati deqa angro wala bei a neio gara segi na kabuosiq Yesus dauryej. Onaqa tamo nanği na angro di ojob.

⁵² Oj nabqa a neio gara segi nanġo banq di uratosiqqa yosi ulanej.

Juda tamo kokba nanği Yesus aqa jejamuq di une qametqa marsib koroeb

⁵³ Onaqa tamo nanği na Yesus osib atra tamo gate aqa talq osi gileb. Dia atra tamo kokba ti Juda gate nanği ti dal anjam qalie tamo nanği ti kalil koroesoqneb. Koroesonabqa tamo nanği na Yesus osi gilsib nanġo ulatamuq di tigelteb.

⁵⁴ Nanği Yesus osi gileq nabqa Pita a kiñala isa isaq na Yesus dauryosiq uli uliosiq gilsiq torei atra tamo gate aqa tal meq di brantej. Brantosiqa nanği Yesus kiyeryib unqajqa deqa are qalsiq qaja tamo qudei nanği tal meq di nam tunguyosib awesonabqa bosiq nanği koba na nam yoroqneb.

⁵⁵ Onaqa atra tamo kokba ti Juda gate nanği ti kalil koroesosibqa nanği Yesus aqa jejamuq di une qametqa are qalsib anjam namoqneb. Di kiyaqa? Anjam dena nanği Yesus qalib moi qajqa deqa. Anjam namonab namonab ugeinjrej.

⁵⁶ Deqa nanği tamo gargekoba metnjreqnab boqnsib gisanj anjam Yesus aqa jejamuq di qamelenoqneb. Nanği anjam laña laña maroqneb. Nanġo anjam di qujaiosai.

⁵⁷ Onaqa nanġo ambleq dena tamo qudei nanği tigelosib Yesus aqa jejamu laña gisanjosib mareb,

⁵⁸ “Tamo endi a endegsi marnaq iga quem, ‘E atra tal koba endi tamo na gereiyo qaji di

kongrontosiyqa bati qalub qa olo atra tal bei tamo na gereiyosai qaji di tigeltqai.’ ”

⁵⁹ Ariya nanqo anjam di dego qujaiosai. Nanqi anjam lanja lanja maroqneb.

⁶⁰ Onaqa atra tamo gate a nanqo anjam di qusiqa a tigelosiqqa Yesus aqa areq bosiq nene-myej, “Tamo nanqi endi une gargekoba ino jekamuq di qameqneb. Di ni kamba anjam bei marqasai e?”

⁶¹ Onaqa Yesus a torei mequmej. A anjam bei yala marosai.

Deqa atra tamo gate na olo nenemyej, “Ni Kristus e? Ni Qotei Goge Koba aqa Niri e? Ni e merbe.”

⁶² Onaqa Yesus na minnej, “Od. Agi e segi. Ni que. E Tamo Anqro. Bunuqna e lan qureq oqsiiy Qotei singila koba ti unu qaji aqa ban woq di awesosiy olo lanbiq na boqnit niñgi e nubqab.”

⁶³ Onaqa atra tamo gate a Yesus aqa anjam di qusiqa a tulan minjin oqetonaqa aqa segi gara jugo bumbranyosiqqa marej, “Aqa une agi a segi na babtqo iga quonum. Deqa iga kiyayaqqa tamo bei olo metonam bosim aqa une marqas?”

⁶⁴ Aqa misilin anjam niñgi quonub. Deqa niñgi kiyersib marqab?” Onaqa nanqi kalil mareb, “A bole une ti. Deqa qalib moyem.”

⁶⁵ Nanqi kalil degsib marnabqa nanqo ambleq dena tamo qudei nanqi tigelosib Yesus miselyoqneb. Osib aqa namdamu gara na qosetosib ban na qaloqnsib minjoqneb, “Ni Kristus amqa ni ubtosim mare, yai na ni lumqo?” Onaqa qaja tamo qudei nanqi Yesus aqa areq boqnsib a ula ponjoqneb.

Pita a gisaŋoqalubtosiq marej, “E Yesus qaliesai”

⁶⁶⁻⁶⁷ Ariya Pita a tal meq di awesosiq ŋam yoreqnaqa atra tamo gate aqa kaŋgal uŋa bei a bosiq Pita unsiqa koqyosiq minjej, “Ni dego Yesus Nasaret qaji aqa aŋgro bei. Ni nami a dauryosim laqnem.”

⁶⁸ Onaqa Pita a tulaŋ saidosiq minjej, “Ni anjam merbonum di e qaliesai.” Degsi minjsiqa tigelosiq tal qala beiq gilsiq di soqnej.

⁶⁹ Sonaqa kaŋgal uŋa dena olo Pita unsiqa tamo naŋgi jojom di tigelesoqneb qaji naŋgi minjrej, “Tamo di a dego Yesus aqa aŋgro bei.”

⁷⁰ Onaqa Pita a olo tulaŋ saidej.

Olo kiŋala soboleiyonaq tamo qudei Pita aqa areq di tigelesoqneb qaji naŋgi Pita koqyosib minjeb, “Ni Galili qaji tamo. Deqa iga qalieonum, ni Yesus aqa aŋgro bei.”

⁷¹ Onaqa Pita a olo tulaŋ siŋgila na saidosiq marej, “E tamo di qaliesai bole sai. E bole maronum. E gisaŋot Qotei na e lubem.”

⁷² A degsi marnaqa tuwe anjamej. Tuwe anjamaŋaqa Pita a qusiqa anjam nami Yesus na minjej qaji, “Tuwe anjamoaiyeltosaisoqnimqa ni gisaŋoqalubtosim marqam, ‘E Yesus qaliesai,’ ” anjam deqa olo are qalsiqa poiyoŋaqa tulaŋ aka-mugetej.

15

Juda tamo kokba naŋgi Yesus osib Pailat aqa baŋq di ateb

¹ Onaqa nobqolo malu qameqnaq atra tamo kokba ti Juda gate naŋgi ti dal anjam qalie tamo

nanġi ti kalil koroesosibqqa Yesus qalib moiġajqqa anjam keretoqneb. Anjam kereonaq nanġi Yesus aqa baġ tontetosib osi gilsib Rom nanġo gate Pailat aqa baġq di ateb.

² Onaqa Pailat na Yesus nenemyej, “Ni Juda nanġo Mandor Koba e?” Onaqa Yesus na minnej, “Od. Anjam ni maronum di kere.”

³ Onaqa atra tamo kokba nanġi Yesus aqa anjam di qusib minjin oqetnjrnaqa aqa jejamuq di une gargekoba qametoqneb.

⁴ Deqa Pailat na olo Yesus minnej, “Nanġi une gargekoba ino jejamuq di qamelenqneb. Ni kamba anjam bei marqasai e?”

⁵ Onaqa Yesus a torei mequmej. A anjam bei yala marosai. Deqa Pailat a tulaġ prugugetej.

Pailat a marej, “Ninġi Yesus a ħamburbasq di qamiy”

⁶ Pailat aqa kumbra agiende. Wausau gaigai yori bati koba brantoqnimqqa Juda tamo unġasari nanġi tamo qujai aqa ñam maroqñibqqa Pailat na tamo di tonto talq dena uratoqnsim enjroqñqas.

⁷ Bati deqa tamo bei aqa ñam Barabas a tonto talq di soqnej. A nami tamo qudei joqsiqa Rom nanġi ti qotsib tamo qudei ñumnab moreñeb. Deqa a ojsib tonto talq di waiyeb.

⁸ Waiyonab sonaqa tamo unġasari kalil nanġi Pailat aqa areq gilsibqqa a nanġo yori bati qa kumbra gaigai yoqnej qaji di olo yqajqqa minjeb.

⁹ Minjnabqqa a na nenemnjrej, “E Juda nanġo Mandor Koba uratosiy enġwai e? Ninġi na merbiy.”

¹⁰ Pailat a nanği degsi nenemnırej? Di kiyaaqa? A qaliecej, atra tamo kokba nanği Yesus qa ugeosib deqa a ojsib Pailat aqa banq di ateb.

¹¹ Onaqa atra tamo kokba nanği na tamo unğasari kalil nanço areqalo tigeltetnjreb. Tamo unğasari nanği Pailat minjibqa a na Barabas uratosim enjrsimqa olo Yesus qalim moiqaajqa deqa nanço areqalo tigeltetnjreb.

¹² Onaqa Pailat na olo minjrej, “E nıngi Barabas enğwajqa merbonub deqa e Yesus kiyeryqai? Agi nıngi a qa mareqnub, ‘A Juda nanço Mandor Koba.’”

¹³ Onaqa nanği kalil murqumyosib minjeb, “Ni a namburbasq di qame.”

¹⁴ Onaqa minjrej, “Kiyaaqa Yesus qalit moiqa? A une kiye yqo deqa a namburbasq di qamqai?” Degsi minjrnaqa nanği olo tulanı murqumyoqn-sib wainyoqnsib minjoqneb, “Ni a namburbasq di qame.”

¹⁵ Onaqa Pailat a nanço are latetnjrqqa osiqa nanço anjam di dauryosiqa Barabas tonto talq dena oqeq atsiqa nanği enjrej. Enjrsiqa olo Yesus osiq qaja tamo nanço banq di atsiqa minjrej, “Nıngi Yesus bu toqon na kumbainıyiy.” Degsi minjrnaqa nanği na Yesus osib kumbainıyeb. Kumbainıyosib koboonaqa Pailat na olo minjrej, “Nıngi Yesus namburbasq di qamqajqa osib giliy.”

Qaja tamo nanği Yesus misilinıyoqneb

¹⁶⁻¹⁷ Pailat na qaja tamo nanği degsi minjrnaqa nanği Yesus ban ojsib Rom nanço tal kobaqujaq osi gileb. Osi gilsib qaja tamo kalil nanği metnjrnab bosib tal dia koroeb. Koroosib gara jugo

olekoba lent mandor kokba nanġi gaigai jigeqñub deqaji bei osib Yesus jigeteb. Osib sil luwit osib lulumosib sil dena mandor nango gate tatal bul gereiyosib aqa gateq di atetosib siñgila na teqiyeb.

¹⁸ Osib gisañ na Yesus biñjiyoqñsib minjoqñeb, “O Juda nanġo Mandor Koba, kaiye!”

¹⁹ Degsib Yesus minjoqñsib bu toqoñ na aqa gateq di qaloqñsib miselyoqñsib aqa areq di siñga pulutoqñeb.

²⁰ Nanġi degsib Yesus misiliñyosib koboonaqqa gara lent di piqtetosib aqa segi gara olo jigetosib aqa qawarq di aqa segi ñamburbas atetosib a bañ ojsib gaintqa sawaq osi gileb.

Nanġi Yesus osib ñamburbasq di qameb

²¹ Nanġi Yesus osi giloqñsibqqa gamq di tamo bei walwelosiq Jerusalem aiyeqnaqa a turosib ojsib Yesus aqa qawarq dena ñamburbas yayiosib tamo di yonabqa a kamba qoboiyosiqa gam na Yesus dauryosiq giloqñej. Tamo di aqa ñam Saimon. A Sairini qure qaji. A Aleksander Rufus wo nanġo abu.

²² Nanġi Yesus osi gilsib sawa agu kiñala bei aqa ñam Golgota di branteb. Ñam di aqa damu, “Tamo gate tanu.”

²³ Di brantosib qaja tamo nanġi na wain ti kial aqa ya isa koba de ti bulyosib Yesus anaiyonab uyo oneiyonaq ugeiyonaq uratej.

²⁴ Onaqqa qaja tamo nanġi na Yesus osib ñamburbasq di qameb. Qamsib Yesus aqa gara elenqa marsib giltelenjeb. Osib meniñ silali alañeb. Tamo yai aqa meniñ na buññjqas di a na gara

oqas. Degsib marsib meniņ silali alaņosib gara elenĕb.

²⁵ Senĕ bati 9 onaqa nobqolo naņgi Yesus ĩamburbasq di qameb.

²⁶ Qamsib ĩamburbas mutu gogeq di anjam endegsib nenĕrenĕb, “Tamo endi a Juda naņgo Mandor Koba.” Yesus a nami maroqnej, “E Juda naņgo Mandor Koba.” Yesus aqa une deqa osib anjam di nenĕrenĕb.

²⁷ Bati deqa bajiņ tamo aiyel dego ĩamburbasq di gaintņrsib ñımeb. Bei Yesus aqa baņ woq di qameb. Bei Yesus aqa baņ qonaņq di qameb.

²⁸ Kumbra dena Qotei aqa anjam bei nenĕrenĕq di so qaji di aqa damu brantej. Agi endegsib nenĕrenĕb, “Tamo unĕasari naņgi marqab, ‘Kristus a dego une tamo.’ ”

²⁹ Yesus a ĩamburbas goge di sonaqa tamo unĕasari naņgi aqa ulatamuq dena walwelosib gile beoqnsib a misilinĕyoqnsib gate gainĕyoqnsib minjoqneb, “Ni nami marem, ‘E atra tal koba koņgrontosiyqa bati qalub qa olo tigeltqai.’ Ni nami degsi marem.

³⁰ Ino anjam di boleamqa ni ino segi jejamu aqaryaiyosim ĩamburbas uratosim mandamq aiye.”

³¹ Atra tamo kokba ti dal anjam qalie tamo naņgi ti dego Yesus degsib misilinĕyoqneb. Osib segi segi maroqneb, “A na tamo unĕasari gargekoba naņgi aqaryainĕroqnej. Ariya a na aqa segi jejamu aqaryaiyqa keresai.

³² A maroqnej, ‘E segi Kristus. E Israel naņgo Mandor Koba.’ Aqa anjam di boleamqa a

ɲamburbas uratosim mandamq aiyimqa iga unsim marqom, ‘Bole.’ ” Onaqa bajin tamo aiyel Yesus ombla gaintnjreb qaji nanɲi dego Yesus degsib misilin anjam minjoqneb.

Yesus a moiyej

³³ Qanam jige seɲ bati 12 onaqa sawa kalil tulaɲ ambruosi sonaq gilsiq seɲ bati 3 onaq bilaqtej.

³⁴ Onaqa Yesus a tulaɲ leleɲosiqa marej, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Di Hibru anjam. Anjam di aqa damu, “O ijo Qotei. O ijo Qotei. Ni kiyaaqa e qoreibonum?”

³⁵ Onaqa tamo qudei Yesus aqa areq di tigelesoqneb qaji nanɲi aqa anjam di qusib mareb, “Niɲgi quiy. A Elaija meteqnu.”

³⁶ Degsib marnabqa tamo bei a urur ti gilsiq gara ñeɲgi bei osiq wain isa kobaq di tuqtosiqa soruq di qosisiqa osi bosiqqa Yesus anaiyqajqa soqtosiqa aqa medabuq di atej. Osiqa marej, “Iga mati tariɲosim koqyesqom. Elaija a bosim Yesus ɲamburbasq dena osim mandamq atqas kiyo?”

³⁷ Onaqa Yesus a olo tulaɲ leleɲosiqa mondor titosiq aqa ɲambile uratosiq moiyej.

³⁸ Bati qujai deqa gara kobaquja atra tal miligiq di gainesoqnej qaji a goge na branosiqa aisiq poaiyelej.

³⁹ Yesus a degsi mondor titosiq moiyej deqa qaja tamo nanɲo gate Yesus aqa areq di tigelesoqnej qaji a unsiqa marej, “Bole. Tamo endi a Qotei aqa ɲiri.”

⁴⁰ Uɲgasari qudei nanɲi isaq di tigelesosib Yesus koqyoqneb. Bei Maria Makdala qure qaji. Maria

bei agi Jems yala Joses wo nanqo ai. Uña bei Salome.

⁴¹ Yesus a nami Galili sawaq di sonaqa unqasari nanqi dena a dauryosib laqnsib kanqalyoqneb. Bunuqna Yesus a Galili sawa uratosiqa a na nanqi qalub unqasari qudei ti joqsiqa koba na Jerusalem beleneb.

Josep a Yesus aqa jejamu osiq subq atej

⁴² Juda nanqo yori bati brantqa laqnej deqa yori bati aqa inqi inqi kalil gereiyosib atnab soqnej.

⁴³ Onaqa bilaqtonaqa tamo bei aqa ñam Josep a Yesus aqa jejamu osim subq atqa marsiqa Pailat nenemyqa gilej. Josep a Juda nanqo gate bei. A Arimatea qure qaji. Aqa kumbra tulan boledamu. Deqa tamo unqasari kalil nanqi a qa maroqneb, “A tamo bolequja.” A endegsi are qaloqnej, “Bunuqna Qotei a bosim gago Mandor Koba sosim iga taqatgwas.” A degsi are qaloqnsiq Qotei qa tariñoqnsiq soqnej. A Pailat aqa talq gilsiq aqa areq di tigelej. A ulaosai. Osiqa Pailat nenemyej, “Ni e odbimqa e Yesus aqa jejamu osiy subq atqa kere e?”

⁴⁴ Onaqa Pailat a tulan prugugetosiq marej, “Yesus a urur moiço e?” Osiqa qaja tamo nanqo gate a metonaq bonaq nenemyej, “Yesus a bole moiço e?”

⁴⁵ Onaqa minnej, “Od, a moiço.” Onaqa Pailat a anjam di qusiqa Josep odyosiq minnej, “Di kere. Ni Yesus aqa jejamu am. Osim subq ate.”

⁴⁶ Onaqa Josep a gilsiq gara qat awaiyosiqa Yesus aqa jejamu namburbasq dena osiqa gara qat na dalaosiq osi gilej. Osi gilsiq sub bei nami

menin miligiq di gereiyeb qaji dia atsiqa menin kobaquja belbeltosiq dena sub me getentej.

⁴⁷ Josep na Yesus subq ateqnaqa Maria Makdala qure qaji wo Maria bei agi Joses aqa ai wo bosib koqyesoqneb.

16

Yesus a olo subq na tigelej

¹ Onaqa yori bati koboonaqa Salome na Maria Makdala qure qaji na Jems aqa ai Maria na nanqi qalub nam so aqa ya quleq tulan boledamu awaiyeb. Nam so aqa ya di Yesus aqa jejamuq di liyqajqa deqa awaiyeb.

²⁻³ Osib nobqolo ambru nanqi tigelosib Yesus aqa jejamuq di liyqajqa deqa subq giloqnsib gamq di segi segi maroqneb, “Yai na menin kobaquja sub me getentejunu qaji di beltosim taqal atetgwas?”

⁴ Degsib maroqnsib gilsib nam ateb di menin kobaquja waqosiq taqal di sonaq uneb. Menin di tulan kobaquja.

⁵ Onaqa nanqi sub miligiq aisib angro wala bei ban woq di awesonaq unsib ulaugeteb. Angro wala di aqa gara tulan qat.

⁶ Onaqa angro wala na minjrej, “Ningi ulaaib. E qalie, ningi Nasaret tamo Yesus namburbasq di qameb qaji a qa nameqnub. A endi sosai. A subq na tigelqo. Ningi bosib sub miligi uniy. A nejoteb qaji lume agi unu.

⁷ Ningi unsibqa olo puluosib aisib Yesus aqa angro qudei nanqi Pita ombla endegsib minjriy, ‘Yesus a subq na tigelqo. Tigelosiq ningi qa

namoosiq Galili sawaq gilqo. Agi a nami ningi endegsi merngej, “E ningi qa namoosiy Galili sawaq gilqai.” Deqa ningi dego Galili sawaq gilsib dia a itqab.’ ”

⁸ Onaqa nanqi qalub tulan ulaugetosib are ton-tonjrnaga sub uratosib olo puluosib aiyeb. Aiyooqnsibqa gamq di tamo ungasari nanqi turoqnsib anjam bei minjrosai oqneb. Nanqi lanja aiyooqneb. Di kiyaga? Nanqi tulan ulaugeteb deqa.

Maria Makdala qure qaji a Yesus unej

⁹ Yori bati koboonaqa nobqolo amburu Yesus a subq na tigelosiqa mati Maria Makdala qure qaji aqaaq di brantonaq unej. Maria agi nami Yesus na mondor uge 7 nanqi aqaaq dena winjretej qaji.

¹⁰⁻¹¹ A Yesus unsiqa olo puluosi gilsiq Yesus aqa angoro qudei nami Yesus dauryosib laqneb qaji nanqi are ugeinjrnaqa akameqnabqa itnjrsiqa minjrej, “E Yesus unonum. A njambile unu.” Onaqa nanqi Maria aqa anjam di qunab ugeinjrej. Nanqi aqa anjam deqa poinjrosai.

Yesus aqa angoro aiyel nanqi gamq di Yesus uneb

¹² Olo bati bei Yesus aqa angoro aiyel nanqi nañu gam bei dauryosib gileqnabqa Yesus aqa jejamu bulyosiqa nangooq di brantonaq uneb.

¹³ Unsibqa nanqi olo puluosib aisib Yesus aqa angoro qudei nanqi minjreb, “Yesus a gagoq di brantooqa iga unonum.” Degsib minjrnabqa nanqi dego qunab ugeinjrej. Nanqi anjam deqa poinjrosai.

Yesus na aqa angoro nanqi wau enjrej

14 Olo bati bei Yesus aqa angro 11 nanği tal miligiq di awoosib ingi uyeqnabqa Yesus a nanğoq di brantej. A nami subq na tigelonaqa tamo qudei na unsib nanği sainjrnab qunab ugeinjrej. Nanğo are geteñjresoqnej. Deqa Yesus a segi nanğoq di brantosıqa nanği ñiriñtnjrej.

15 Osiqa minjrej, “Ningi tigelosib sawa sawa kalil keretoqnsib tamo unğasari kalil nanği ijo anjam bole minjre minjre laqniy.

16 Tamo unğasari nanği e qa nanğo areqalo siñgilatosib yanso oqab di Qotei na nanği elenqas. Ariya tamo unğasari nanği e qa nanğo areqalo siñgilatqasai di Qotei na nanği elenqasai. A na nanğo une qa peginjrsim awai uge enjrqas.

17 Tamo unğasari e qa nanğo areqalo siñgilatqab qaji nanği mañwa gargekoba endeqaji babtoqnqab. Nanği ijo ñam na mondor uge uge winjroqnqab. Qotei na nanğo meñ bulyetnjroqnimqa nanği qure utru bei bei nanğo anjam bunuj maroqnqab.

18 Nanği bañ waiyosib amal uge ojoqnqab. Nanği ya isa koba qaja ti di uyoqnib dena moreñqasai. Nanği ma tamo nanğo gateq di bañ atoqnib nanği olo boleoqnqab.”

Yesus a lañ qureq oqej

19 Tamo Koba Yesus na aqa angro nanği degsi minjrnaqa Qotei a Yesus lañ qureq osi oqsıqa aqa bañ woq di awotej.

20 Onaqa aqa angro nanği jaraiyosib sawa sawa kalil keretoqnsib Qotei aqa anjam palontoqneb. Palonteqnabqa Tamo Koba a nanği koba na wauoqnsıqa mañwa gargekoba babtoqnsıqa dena nanğo anjam siñgilatoqnej.

Yesus Aqa Anjam Bole 2000
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2000 edition
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2000

Copyright © 2000 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2001-01-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

6bd977a8-0139-583b-a367-c04faf6223cc